

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΣ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1949

ΑΡΙΘ. 25

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀπάντησις τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Σερβίας εἰς τὰ ἐνθρονιστήρια Γράμματα. — *Τῆς Διευθύνσεως*, Ὁ ἄνθρωπος τῶν Χριστουγέννων. — † *Μητροπολίτου Λαρίσης Δαρθοθέου*, Χριστουγέννα. — *Υπουργικά Ἐγγράφα*, Περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐφημερίων. — *Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος*, Περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων. — *Ἐγκύκλιος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς*, Περὶ διαθέσεως τῶν εἰσπράξεων τῶν ναδῶν τῆς Κυριακῆς τῆς 11 Δεκ. ὑπὲρ τῶν συμμοριοπλήκτων. — *Ἰωάννου Καρμίου* Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ὁ μέγιστος δογματολόγος πατὴρ τῆς Ὀρθοδοξίας: ἐπὶ τῇ 1200ῇ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου αὐτοῦ (B). — Ἡ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν δεξιῶσις τῶν νέων φοιτητῶν. — *Παρατηρήσεων Στέλλη*: Τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια. — Ἐδνε εἰς τοὺς ἐργάτας. — Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. — Ἡ δ' κατηγορία. — Ὁ παραγκωνιζόμενος ἀγωνιστής. — Τὰ Ἱεροσόλυμα. — Ὁ ἠθικὸς παράγων. — Μέγιστον πρόβλημα. — *Χρονικά*.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΑ ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἀριθ. 102

Βελιγράδιον

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἀγαπητέ ἐν Χριστῷ ἀδελφε καὶ συλλειτουργε τῆς ἡμῶν Μετρούπολιτος, Κύριε Σπυρίδων, ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐγκαρδιώτατα προσαγορεύομεν.

Ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ εὐφροῦνοι τὴν καρδίαν βεβαιοῦμεν τὴν λήψιν τῶν ἀπὸ τῆς 9 Ἰουνίου ἐνεστώτος ἔτους καὶ ὑπ' ἀριθ. 1649 εἰρηνικῶν Γραμμάτων τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, δι' ἧν πληροφοροῦτε ἡμᾶς δι' εὐλογία Θεοῦ καὶ διὰ κανονικῆς ἐκλογῆς ἠδυνήσατε νὰ ἀνέλθῃτε τὸν ἅγιον Ἀρχιεπισκοπικὸν τῆς Ὀρθοδόξου αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος θρόνον, ἐφ' ὅσον ἔδοξε τῇ ἀνεξιχνίαστῳ βουλῇ τοῦ Θεοῦ καὶ καλεσθῆναι τὸν προκατόχον Ὑμῶν Ἀρχιεπίσκοπον Δαμασκηνὸν εἰς τὴν αἰωνίους μονὰς τῆς οὐρανίου βασιλείας.

Θεοῦ ἀναπέμποντες δεήσεις πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου

καὶ ἀξιωμακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, ἐν εὐαγγελικῇ ἀγάπῃ γηθόουνοι χαιρετίζομεν τὴν ὑψηλὴν ἀνάρρησιν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς τὸν ἐνδοξον Ἀρχιεπισκοπικὸν τῆς ἀδελφῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος θρόνον, ἐφ' οὗ οἱ προκατοχοὶ Ὑμῶν λαμπρῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς κατεκόμισαν τὴν ἀγίαν ἡμῶν Ὀρθοδοξίαν, διαπύρως ὑπεραμυνθέντες τῆς ἀληθείας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ φωτὶ τοῦ Εὐαγγελίου.

Μακαριώτατε,

Κατὰ τοὺς ἐνεστώτας δυσσεύτους χαλεποὺς καιροὺς, καθ' οὓς σύμπασα ἡ σύγχρονος ἀνθρωπότης ζῆ καὶ ἐργάζεται ὑπὸ τὸ βάρος ἀμφιβολιῶν, τέρμου καὶ ἀπογνώσεως, ἡ ἀγία ἡμῶν Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία μεγάλας ὑφίσταται δοκιμασίας καὶ «ἡμέρας πονηρᾶς» (Ἐφ. ε' 16). Καταχθόνιοι θεωροῦν καὶ ἰδεολογίαι πονηραὶ ἀψύχου ἀθείας καὶ ἀγροίκου ὕλισμοῦ, κατὰ θεϊαν παραχώρησιν, πᾶσαν συνέχουσι τὴν ἀνθρωπότητα καταπιέζουσαι τὴν ψυχὴν καὶ παραλύουσαι τὸ πνεῦμα· μὴ ἐπιτρέπουσαι δ' αὐτῇ ὅπως διὰ τῆς ἀληθοῦς θεογνωσίας «ἐνδυνήτῃ τὰ ὄπλα τοῦ φωτός» (Ρμ. ιγ' 12), δαιμονίως ὠθοῦσι καὶ παρασύρουσι αὐτὴν εἰς ἔρημον πλάνης κατὰ μέτρον ἐπικινδύνων φιλοδοξιῶν καὶ βαρᾶθρον θανατηφόρων, ἐν ἧ ἀποξηραίνονται καὶ ἀποστεριοῦνται πᾶσαι αἱ ζωογόνοι πηγαὶ τῆς ἀληθείας, τῆς ἀγάπης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εἰρήνης. Ἀνελικρινεῖς πολιτικαὶ σκοπιμότητες καὶ ἐγωιστικαὶ ἐπιδιώξεις, ὑπὸ τὸ πρόσχημα κοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων, ἐδημιούργησαν ἐν τῷ κόσμῳ φρικωδῶς βαθεῖαν ἀποσύνθεσιν, ἐν ἧ δεσπόζει ἡ φυσικὴ ἀναρχία καὶ ἡ ψυχικὴ ἀθυμία, οὔτε δ' ἀνθρωπίνῃ ὑπάρχει συνέλθῃσι, οὔτε ἠθικῇ εὐδύνῃ! Ἡ ὕγιης διδασκαλία δὲν εἰσακούεται, «ἀπὸ τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέφουσι» διότι «ἡ καρδία αὐτῶν ἐπαχύνθη» (B' Τιμ. δ' 4, Μθ. ιγ' 15).

Ἡ νοσηρὰ αὕτη πολιτικὴ κατάστασις ἐπιδρᾷ, ὡς φαίνεται, καὶ ἐπὶ τὰς ἀμοιβαίας σχέσεις τῶν ἡμετέρων Ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, πρὸ μικροῦ δ' εἰς τὴν κανονικο-δογματικὴν ἀδιότητα καὶ εἰς τὴν ἀγνότητα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ἐνεφανίσθησαν ἐνδείξεις ἐκτροχιασμοῦ, καταπτώσεως καὶ παραλυσίας! Κατὰ τὴν ἡμετέραν ταπεινὴν γνώμην, ἡμεῖς οἱ προκαθήμενοι τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν τῆς κατὰ Ἀνατολὰς Ὀρθοδοξίας ἀπὸ τε

θέσεως καὶ κλήσεως ὀφείλομεν νὰ ἐπιστήσωμεν οὐ-
βαρωιότητα τὴν προσοχὴν εἰς τὰ πονηρὰ ταῦτα φα-
νόμενα, ἐν συντόνῳ δ' ἀγρυπνίᾳ νὰ διαφυλάξωμεν
τὴν δογματικὴν καὶ τὴν κανονικὴν ἐνότητα καὶ τὴν
ἀγνότητα τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας ὡς μέγιστον
θησαυρὸν τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἀνατο-
λικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις διὰ τοῦ πολυτίμου τούτου θη-
σαυροῦ ἐπὶ αἰῶνας διετήρησε τὸ γόητρον καὶ τὴν με-
γαλοπρέπειαν αὐτῆς ἐνώπιον τῆς λοιπῆς Χριστιανω-
σύνης καὶ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος. Πάντα τὰ
ἐν ταῖς σχέσεσι τῶν ἐν λόγῳ ἡμετέρων Ὀρθοδόξων
Ἐκκλησιῶν φαινόμενα δυσαρμονίας καὶ ἀποκλίσεως
δέον νὰ ἐκκρουσώμεν ἀπὸ ρίζης ἐκ τῆς ἡμετέρας
ζωῆς καὶ τῆς δράσεως διὰ τῆς ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ
κοινῆς συνεργασίας, «σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνό-
τητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης»
(Ἐφ. δ' 3). Διότι κατὰ τὰς σημερινὰς δυσχερεῖς πε-
ριστάσεις πᾶσαι ἡμῶν αἱ προσπάθειαι καὶ αἱ μέχοι
μαρτυρίου θυσίαι δέον διὰ τῶν κοινῶν ἡμῶν δυνά-
μεων ὁμοψύχως νὰ καθαγιαζώνται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ
τῶν ἀγώνων κατὰ τῶν μεγάλων δοκιμασιῶν καὶ τῶν
ἐπικινδύνων ἐπιβουλῶν, διότι τὰ ἰσβόλα αὐτῶν βέλη
βάλλουσι κατὰ τοῦ Ἐθαγγελίου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς
ὑποστάσεως τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ οἱ πολυάριθμοι
αὐτῆς ἐξωτερικοὶ τε καὶ ἐσωτερικοὶ ἐχθροί.

Ἐλπίζομεν καὶ πιστεύομεν ὅτι ὁ Πανάγαθος Σω-
τήρ καὶ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, «ὃς πάντας ἀν-
θρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας
ἐλθεῖν» (Α' Τιμ. β' 4), θὰ παράσῃ ἡμῖν δύναμιν καὶ
σοφίαν ὅπως, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ἁγίου καὶ
ζωοποιοῦ Πνεύματος διαφυλάττωμεν τὴν ἁγίαν Ἀθ-
τοῦ Ἐκκλησίαν διὰ τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ τῆς
ἀπὸ κοινοῦ συνεργασίας, οὕτω δὲ διατηρήσωμεν αὐ-
τὴν ἀκεραίαν καὶ ἀπρόσβλητον διὰ πασῶν τῶν νῦν
δοκιμασιῶν, ὡς ἐκληρονομήσαμεν αὐτὴν παρὰ τῶν
θεῶν Ἀποστόλων, τῶν ἁγίων θεοφόρων Πατέρων
καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἁγίων Οἰ-
κουμενικῶν Συνόδων, καθ' ἃ ἠγγυήθημεν διὰ τῆς
ἐπισήμου ἡμῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλη-
σίας Αὐτοῦ ἐνόρκου διαβεβαίωσεως. Ἡ ἀγνότης τῆς
ἁγίας Ὀρθοδόξου διδασκαλίας, ἡ σταθερότης τῆς
δογματικῆς καὶ κανονικῆς ἐνότητας, ἡ ἀμοιβαία
ἀδελφικὴ ἀγάπη καὶ ἡ ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἀμύνης τῆς
εὐαγγελικῆς λαμπρότητος σιενὴ συνεργασία, αὗται
εἶναι αἱ ἀκατάβλητοι παρακαταθήκαι τῆς ἡμετέρας
ἁγίας Ὀρθοδοξίας, καὶ περὶ τούτων ὀφείλομεν διη-
νεκῶς καὶ ἀγρύπνως νὰ μεριμνῶμεν. Καὶ ὁ Θεὸς
«δώσει ἡμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἣ οὐ δυνήσονται ἀν-
τειπεῖν οὐδὲ ἀντιστήναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ἡμῖν»
(Δκ κα' 15).

Ἐγκαρδίως δεχόμενοι τὴν προσφερομένην χεῖρα
τῆς Ἑμετέρας Μακαριότητος δι' ὧν ἐξεφράσαμεν
αἰσθημάτων, σκέψεων, πόθων καὶ ἐλπίδων, ἱκετεύο-
μεν τὸν Παντοδύναμον Θεὸν ὅπως δωρηθῆται τῇ
Ἑμετέρᾳ Μακαριότητι ὑγιεῖαν ἀδιάπτωτον, δύναμιν
καὶ βούλησιν ἵνα ἐπιτυχῶς τε ἅμα καὶ εὐτυχῶς ἐρ-
γάσῃται ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου εἰς δόξαν Θεοῦ,
ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀδελφῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος καὶ ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς ἁγίας ἡμῶν Ὀρ-
θοδοξίας.

Ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ καὶ πάντων τῶν ἡμε-
τέρων Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, συνιστῶντες τὴν
ἡμετέραν πολυπαθῆ Ὀρθόδοξον Σερβικὴν Ἐκκλη-
σίαν εἰς τὰς Ἑμετέρας ἁγίας προσευχὰς καὶ τὴν
ἀδελφικὴν Ἑμῶν ἀγάπην, διατελοῦμεν μετὰ θεομῶν
εὐαγγελικῶν ἀσπασμῶν καὶ εἰλικρινῶν ἀδελφικῶν
χαιρετισμῶν

τῆς Ἑμετέρας Μακαριότητος ἀφοσιω-
μένος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ἐνθερμος
πρὸς Κύριον ἱκέτης

Ὁ Πατριάρχης Σερβίας

ΓΑΒΡΙΗΛ

20/7 Ἀγούστου 1949

Βελιγράδιον

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Ἐτοιμαζόμεθα νὰ πανηγυρίσωμεν τὴν κα-
τὰ σάρκα Γέννησιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Τὴν
ἐορτὴν ταύτην ὁ θεῖος Χρυσόστομος χαρακτη-
ρίζει ὡς «τὴν πασῶν τῶν ἐορτῶν σεμνοτάτην
καὶ φρικωδεστάτην, ἣν οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι
μητρόπολιν πασῶν τῶν ἐορτῶν προσειπῶν».
Τοιαύτην ἐγνώρισεν, ἐδόξασε καὶ ἐπανηγύρι-
σεν ὁ χριστιανικὸς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς
κόσμος μόλις ὡς ἐκ τῆς Ἑσπερίας εἰς αὐτὴν
ἐκομίσθη, οὐχὶ πολὺ πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου
Πατρὸς, διότι, ἅμ' ὡς ἐθεσπίσθη, ἀμέσως
«ἀθρόως οὕτως ἀνέδραμε καὶ τοσοῦτον ἠνεγκε
τὸν καρπὸν, ὅσον περ νῦν ἐστὶν ὄρεᾶν, τῶν
περιβόλων ἡμῖν πεπληρωμένων καὶ τῆς ἐκκλη-
σίας ἀπάσης στενοχωρουμένης τῷ πλήθει τῶν
συνδραμόντων».

Τοιοῦτος ἔκτοτε ἐξακολουθεῖ κατ' ἔτος νὰ
σημειοῦται παγχριστιανικὸς εἰς τοὺς ναοὺς τοῦ
Κυρίου συναγερμὸς, διὰ νὰ ἀναπέμπωνται
εὐχαριστίαι ὅτι «Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ»
ἐπὶ τῷ τέλει μὴ μόνον ἑαυτὸν νὰ ἀποκαλύψῃ
εἰς τὸν «μεταλλάξαντα τὴν ἀλήθειαν τοῦ
Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει» εἰδωλολατρικὸν κόσμον,
ἀλλὰ καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀνθρώ-
που νὰ ἀποκαταστήσῃ ἀλήθειαν. Ὁ Υἱὸς
τοῦ Θεοῦ κατεδέχθη νὰ γείνη ἀνθρώπος, ἵνα
διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεώς του ἀνανεώσῃ τὸ
ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας φθαρὲν «κατ' εἰκόνα», ὑπο-
μνήσῃ εἰς τὸν ἀνθρώπον τὴν ἀληθινὴν του
καταγωγὴν καὶ φύσιν καὶ ἐπαναγάγῃ τὸν πε-
σόντα εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα. «Τοῦτο δὲ πῶς
ἂν ἐγεγόνει—λέγει ὁ μέγας Ἀθανάσιος—εἰ
μὴ αὐτῆς τῆς τοῦ Θεοῦ εἰκόνας παραγενομέ-
νης, τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ἴν', ὡς εἰκὼν ὦν τοῦ Πατρὸς, τὸν κατ' εἰκόνα
ἄνθρωπον ἀνακτῆσαι δυνήθῃ». «Οὐκ εἰκὴ καὶ

μάτην, λοιπόν, τοσοῦτον ἑαυτὸν ἐταπεινώσεν, εἰ μὴ ἔμελλεν ἡμᾶς ἀνυψοῦν· ἐγεννήθη γὰρ κατὰ σάρκα, ἵνα σὺ γεννηθῆς κατὰ πνεῦμα... διὰ τοῦτο κατῆλθεν ὁ τοῦ Θεοῦ Υἱός, ἵνα σε θεὸν ποιήσῃ, κατὰ δύνάμιν τὴν ἀνθρωπίνην», προσθέτει διασαφῶν ὁ Χρυσόστομος.

Καὶ εἶνε ἄκρως ἐπίκαιρον νὰ ὑπομνησθοῦν αἱ ἀλήθειαι αὗται σήμερον, ὅποτε τὰ ἀνά τὸν κόσμον σοβοῦντα καινοφανῆ ρεύματα τόσον προσπαθοῦν νὰ διαστρέψουν τὴν περὶ τοῦ ἀνθρώπου ἀληθῆ ἔννοιαν. Διότι δὲν εἶνε ἀνθρώπος ὁ ἀπογυμνωμένος τῆς πνευματικῆς του φύσεως καὶ τῆς προσωπικῆς του ὑποστάσεως «οἰκονομικὸς ἀνθρώπος» τοῦ μαρξικοῦ κομμουνισμοῦ, ἢ ὁ πάσχων πνευματικὴν ἀναπηρίαν «τεχνικὸς ἀνθρώπος» τοῦ ἐν αὐτῷ ἀναγνωρίζοντος τὴν γνωστικὴν μόνον δύνάμιν «ἐπιστημονικοῦ» οὐμανισμοῦ.

Ὁ ἀνθρώπος προῆλθεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Δημιουργοῦ ὡς πρόσωπον, ἤτοι ὡς αὐτοτελῆς ὑψίστη πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἀξία, ὡς τοιαύτην δ' ἀξίαν ἀπεκάλυψεν αὐτὸν μόνος ὁ Χριστιανισμὸς διὰ τῆς περὶ τῆς θείας ἐνσαρκώσεως διδασκαλίας. Ἡ ἐν τῇ ἐνανθρωπήσει τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν κατὰ σάρκα γέννησίν του ἀποκάλυψις τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ εἶνε ταυτοχρόνως ἀποκάλυψις καὶ τοῦ ἀπολύτου ἀνθρώπου, τοῦ προσωπικοῦ, τοῦ πνευματικοῦ, τοῦ ἠθικοῦ, τοῦ ἀρτίου, τοῦ αἰωνίου ἀνθρώπου. Ἐν τῇ θείᾳ ἐνσαρκώσει ὁ θεόπλαστος ἀνθρώπος ἀποκαθίσταται εἰς τὸ δι' ὅπερ ἄνωθεν προώριστα ὕψος· μόνον δὲ τὸ γεγονός διότι ὁ ἀνθρώπος εἶνε «ὁ δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανε» ἀρκεῖ νὰ ἐμφανίσῃ τὴν πραγματικὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀξίαν. Εἶνε ἡ ἀξία τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος.

Ἡ ὀρθὴ περὶ τοῦ ἀνθρώπου ἀντίληψις βασίζεται ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς προσωπικότητος. Ἡ ὑγιὴς ἀνθρωπολογία εἶνε προσωπικὴ. Ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶνε ἀπλοῦν ἄτομον· ἡ ἀτομικὴ κατηγορία εἶνε φυσιοκρατικὴ καὶ βιολογικὴ μόνον ἔννοια. Ὁ ἀνθρώπος εἶνε πρόσωπον, καὶ ἡ προσωπικὴ κατηγορία εἶνε θρησκευτικὴ, πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ κατηγορία. Ἡ προσωπικότης δὲν γεννᾶται· εἶνε θεοδημιούργητος· εἶνε θεία ἰδέα καὶ θεία εἰκὼν, ἀπαιτούσα ἀγῶνα διὰ νὰ ὑψωθῇ πρὸς τὸ «καθ' ὁμοίωσιν». Καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος καταβάλλεται ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος ἐν τῇ ἠθικῇ της ἐννοίᾳ, διότι ἡ ἠθικὴ ζωὴ τὴν προσωπικότη-

τα ἔχει κέντρον της. Διὰ τοῦτο ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ εἶνε προσωπικὴ, δὲν εἶνε ἀτομικὴ.

Ἡ ἔννοια τῆς προσωπικότητος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀτομικότητα, εἶνε συναφῆς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς κοινωνικότητος. Ἐν τῇ φύσει τῆς προσωπικότητος ἐγκεῖται ἡ κοινωνικὴ κατηγορία. Ἡ κοινωνία τῶν ἀνθρώπων εἶνε σχέσις ἐλευθέρων προσώπων, καθ' ἣν ἐκάστη προσωπικότης δὲν ἀπορροφᾶται ἀπροσωποποδίουμένη ἐν τῇ χοάνῃ τῆς μάξης, μεταβαλλομένη οὕτω εἰς ἀπλοῦν ἄψυχον ἀριθμόν, ἀλλὰ τηρεῖ τὴν ἀρτίαν της πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ὄντοτητα. Ἡ κοινωνία τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶνε ἄθροισμα αὐτομάτων, ἀλλὰ ὁμᾶς αὐτοσυνειδήτων, ἐλευθέρων, πνευματικῶν προσωπικοτήτων.

Τοιαύτη εἶνε ἡ χριστιανικὴ ἀνθρωπολογία, ὡς ἀπεκάλυψεν εἰς ἡμᾶς τὸ ἐν τῇ κατὰ σάρκα γέννησει τοῦ Κυρίου ἡμῶν γεγονός τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. Ἡ ἐν αὐτῇ ὑποστατικὴ ἐνωσις τῶν φύσεων θείας καὶ ἀνθρωπίνης ὕψωσε τὸν ἀνθρώπον ὑπὲρ τὴν περατὴν αὐτοῦ φύσιν ὑψιστον ὅσον, ὥστε νὰ ἐξικνῆται μέχρι θεώσεως.

Ἐναντι τῶν ψευδῶν ἀνθρωπολογιῶν ἡ ἐν τῇ Γεννήσει τοῦ Χριστοῦ ἀποκαλυφθεῖσα ἀνθρωπολογία θέτει τὸν ἀνθρώπον ἐπὶ τοῦ ἀξίου τῆς πραγματικῆς του φύσεως βάθρου.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ὅταν πλησιάζωμεν τὴν Ἀγιωτάτην αὐτὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων ἐπιθυμοῦμεν δι' ἡμᾶς ὅλους κάτι ἀπὸ τὸ ἥρεμον καὶ τὸ ἅγιον, τὸ ὁποῖον ἀποδίδει ἡ ἀγία αὐτὴ ἑορτή. Τὸ ἐπιθυμοῦμεν, διότι ἀπὸ χρόνων τώρα ἡ ζωὴ μας εἶναι τόσον ἀνήσυχος, τόσον τεταραγμένη, τόσον καταμερισμένη, καὶ ὅταν εἰς τὸ παρελθὸν ἐωρτάζωμεν τὰ Χριστούγεννα, μᾶς ἐφαίνοτο ὅτι μᾶς ἐβάρυναν τὰ χρόνια αὐτὰ ὡσάν μία νδξ σκοτεινὴ θανάτου, ἀλλὰ καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπίσης ἐξακολουθητικῶς μᾶς ἔρχεται βαρὺ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἑορτὴν αὐτὴν μὲ σκέψεις χαρᾶς καὶ εἰρήνης καὶ ἡρεμίας καὶ νὰ πανηγυρίσωμεν τὴν ὄντως μεγάλην αὐτὴν ἑορτὴν. Τὸ ἐπιθυμοῦμεν, διότι ὁ λαὸς ἐξακολουθεῖ νὰ μάχεται τόσον σκληρὰ καὶ τόσον πικρὰ, ἐξακολουθεῖ νὰ εὐρίσκειται ὑπὸ τὰ ὄπλα καὶ νὰ δίδῃ σκληροτάτας μάχας, διὰ νὰ διατηρήσῃ τὸ ἀγαθὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ προασπίσῃ τὸ δίκαιον, ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ἢ ἐκ τούτου ἀθλιότης καὶ ἀντιμετωπίζεται ἐν ἀβέβαιον μέλλον. Τὸ ἐπιθυμοῦμεν, διότι λόγῳ τῶν περιστάσεων ἀσφαλῶς πολλοὶ δὲν ἐορτάζουν ὅπως πρέπει καὶ δὲν αἰσθάνονται τὴν ἐκ τῆς ἑορτῆς χαρὰν, διότι ἡ ψυχὴ των εἶναι πικραμένη ἀπὸ τὴν λύπην καὶ τὴν ὀμὴν ἀνάγκην. Ἀληθῶς εἰς τὸν ἐορτάζοντα τὰ Χριστούγεννα σήμερον

παρουσιάζονται πρὸ τῆς ψυχῆς του τοιαῦται εἰκόνες, καὶ τούτου ἕνεκεν δὲν δοκιμάζει τὴν ἐορτάσιμον χαρὰν. Τὸ ἐπιθυμοῦμεν, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ζητοῦμεν σήμερον νὰ ἠρεμήσωμεν ἐσωτερικῶς, ἐπειδὴ γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἐορτὴ αὕτη εἶναι ἐορτὴ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ θεωροῦμεν ὑποχρέωσιν νὰ παρατηρήσωμεν πρὸς τὸ ἐσωτερικόν μας, νὰ μελετήσωμεν τὴν ψυχικὴν μας κατάστασιν εἰς τὸ φῶς τῆς σημερινῆς ἡμέρας.

Αὐτοὶ οἱ οὕτω σκεπτόμενοι ἄνθρωποι γνωρίζουν ἀκριβῶς ὅτι ἡ χριστουγεννιάτικη ἐορτὴ δεικνύει βαθύτατα καὶ ἀσφαλέστατα τὸν δρόμον, ὥστε ὁ ἄνθρωπος, ὑψούμενος καὶ ἀπολυτρούμενος ἀπὸ τὴν ἀνάγκην, νὰ ἀξάνῃ εἰς τὸ βασιλείον τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει «Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη». Εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων ἄρχει ἡ βασιλεὺς ἀγάπη. Αὕτη περιπατεῖ κατ' αὐτὴν διὰ τῶν ἀνατόρων καὶ τῆς καλύβης, διὰ τῶν πλουσίων καὶ τῶν πτωχῶν καρδιῶν. Κατ' αὐτὴν ἀντηχοῦν οἱ κώδωνες ὑπεράνω τῆς Φάτνης τῆς Βηθλεὲμ ἐπαναλαμβάνοντες τὸ «Οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον».

Κατ' αὐτὴν ἐορτάζει ἡ ἀγάπη καὶ φωνάζει εἰς τὸ μέσον τῆς ἡσυχίας τῆς ὠραίας αὐτῆς ἐορτῆς. Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καμμία καρδιά, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ συγκινῇ ἡ ἐορτὴ αὕτη, νὰ μὴ συγκινῇ ἡ ἀγάπη, καὶ καμμία οἰκία, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι νὰ μὴ δεικνύουν ἀναμεταξύ των ἀγάπην, ὅπως καὶ καμμία κωνία καὶ κανένα ἔθνος ἐπίσης. Καὶ ἡ ἀγάπη φέρει τὴν χαρὰν. Εἰς πολλοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης τὰ Χριστούγεννα εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐορτὴ τῶν παιδιῶν. Ὅστις ἔζησε μεταξὺ τῶν λαῶν τούτων θὰ ἀντελήφθῃ μὲ ποίαν χαρὰν περιμένουν τὰ παιδιά νὰ ἔλθῃ ἡ ἐορτὴ αὕτη, πῶς κτυπᾷ ἡ καρδιά των καὶ πῶς καὶ οἱ γονεῖς συμμετέχουν τῆς χαρᾶς αὐτῆς τῶν παιδιῶν των. Αἱ καρδίαι τῶν γονέων γίνονται νέαι ἐν τῇ χαρᾷ τῶν τέκνων των, διότι ἡ ἀπαστράπτουσα παιδικὴ χαρὰ ἐξαλείφει τὴν λύπην καὶ τὴν στενοχωρίαν καὶ τὴν ἐκ τῆς βιοπάλης πικρίαν τῶν γονέων, οἵτινες οὕτω λησμονοῦν τὴν σκληρότητα τῆς ζωῆς.

Ἔτσι καὶ ἡμεῖς, ἐὰν αἰσθανώμεθα τοιαύτην χαρὰν εἰς τὴν ψυχὴν μας, ὅπως τὰ παιδιά, τότε ἐννοοῦμε καλῶς καὶ ἐορτάζομεν φαιδρῶς τὴν ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων. Καὶ ἔτσι τότε δυνάμεθα νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὴν ψυχὴν μας τὴν βαθυτάτην χριστουγεννιάτικην χαρὰν καὶ ἡσυχίαν, τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἥτις θέλει νὰ ἐξαστράψῃ ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐορτὴν αὕτην τόσο καθαρά, τόσο ἀνοικτά, τόσο φαιδρὰ εἰς τὴν ψυχὴν μας καὶ εἰς τὴν ζωὴν μας.

Καὶ εἰς τοῦτο ὑπάρχει τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, ὅτι ἡμεῖς δὲν ἔχομεν πλέον νὰ περιπατῶμεν εἰς τὸ σκοτὸς ἐσωτερικῆς καὶ ἔξωτερικῆς ἀνάγκης, ἀλλ' ὡς τέκνα τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ φωτὶ τῆς Ἀγάπης Του καὶ τῆς Χάριτος Του. Εἰς τοῦτο ἔγκαιται τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν

ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων, ὅτι ἡ πίστις μας κερδίζει σταθερὰν βάσιν, ἡ ἐλπίς μας μόνιμον θεμέλιον καὶ ἡ ἀγάπη μας μίαν ὠθοῦσαν δύναμιν. Ἀληθῶς, διότι σταθερὰ βάσις τῆς πίστεώς μας εἶναι τὸ Παιδίον ἐν τῇ Φάτνῃ, ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅστις πρὸς τοῦτο ἦλθεν ἐπὶ γῆς πτωχὸς διὰ νὰ φιλανθρωπευθῇ πρὸς ἡμᾶς, διότι τὸ μεγαλύτερον βάρος τῆς ζωῆς μας, τὸ ὁποῖον ἐφέρομεν, εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ροπὴ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, πρὸς τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὑπερικήσωμεν μὲ τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν. Καὶ ἡ πίστις αὕτη μᾶς ὁδηγεῖ πάντοτε ἐκ νέου διὰ τοῦ Παιδίου Ἰησοῦ εἰς τὴν πατρικὴν καρδίαν τοῦ Θεοῦ. Μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ Τὸν ὀνομάζωμεν Πατέρα καὶ τὸν ἑαυτὸν μας τέκνον Θεοῦ. Δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς ἀξίος τῆς πίστεώς μας; Ὡ! ναί, ἄς Τὸν εὐγνωμονοῦμεν πάντοτε διὰ τὴν εὐεργεσίαν Του.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλπίς μας κερδίζει τὸν ὀρθὸν σκοπὸν διὰ τοῦ Παιδίου Ἰησοῦ ἐν τῇ Φάτνῃ. Χωρὶς Αὐτὸν θὰ εἴχομεν χαθῆ εἰς τὸ σκοτὸς τῆς νυκτὸς τοῦ θανάτου, μέσα εἰς τὸν φόβον, ἄνευ παρηγορίας, ὡς οἱ εἰδωλολάτραι. Ἀλλὰ μετ' Αὐτοῦ συνδεδεμένοι διὰ τοῦ δεσμοῦ τῆς ἐλπίδος, εἴμεθα ἐδῶ κάτω ἐπὶ τῆς γῆς πολῖται καὶ συμμετοχοὶ τῆς εὐλογημένης αἰωνιότητος. Κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων ἀνοίγεται ἡ θύρα τοῦ Παραδείσου. Τοῦτο εἶναι ὁ ἐνθουσιαστικὸς ὕμνος τῆς ἐλπίζουσας ἀνθρωπότητος. Ὡ! ναί, ἄς Τὸν εὐγνωμονῶμεν πάντοτε διὰ τὴν καλοσύνην καὶ τὴν εὐεργεσίαν Του.

Καὶ ἡ ἀγάπη; Δὲν ἐγένετο ἰσχυρὰ καὶ καθαρὰ καὶ ἔντονος ἡ ἀγάπη μας ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ; Ἡμεῖς ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς Βηθλεὲμ γνωρίζομεν ἐνσυνειδήτως τί σημαίνει καὶ τί ἐνεργεῖ ἡ ἀγάπη. Ἀπὸ τὴν Φάτνην τῆς Βηθλεὲμ ἐκπηγάζει ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος χεῖμαρρος τῆς τὰ πάντα ὑπερnikώσης ἀγάπης, ὥστε περὶ αὐτῆς νὰ λέγῃ ὁ Ἀπόστολος ἐκεῖνο, ὅπερ κατὰ τὴν ἐορτὴν ἀναγγέλλουσιν οἱ κώδωνες χαρμωσύνως, ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι μείζων.

Ὡς ἦσχοι καὶ ὡς πιστοὶ χριστιανοί, ἄς εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἁγίαν αὐτὴν ἐορτὴν καὶ ἄς ἐργασθῶμεν, ὥστε διὰ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων μας νὰ ἀντηχῇ ὁ χριστιανικὸς ὕμνος καὶ ἡ ἀποστολή μας «Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη».

† Ὁ Λαρίσης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

«Περὶ ἐφαρμογῆς τῆς περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν Ἐφημερίων ἀποφάσεως».

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΓΕΝ. ΔΙΣΙΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

*Αριθ. Πρωτ. 104540

*Αθήναι τῇ 9/19/1949

*Αριθ. ἐγκυκλίου 150

*Ἐπείγουσα

Πρὸς τὰ Μητροπολιτικὰ Συμβούλια τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐπικρατείας καὶ τῶν Ἱερῶν Ἐπισκοπῶν Κρήτης, κοινοποιουμένη καὶ εἰς τοὺς κ. κ. Διευθυντὰς τῶν Ταμείων.

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 97800(134) ἐ.ἔ. ἐγκύκλιον ἡμῶν, δι' ἧς ἐκοινοποιήθη ὑμῖν ἡ ὑπ' ἀριθ. 296089)

1949 κοινή απόφασις των Ὑπουργῶν Θρησκευμάτων και Ἐθνικῆς Παιδείας και Οἰκονομικῶν «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν Ἐφημερίων» ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρασχωμεν ὑμῖν τὰς κατωτέρω ὁδηγίας διὰ τὴν εφαρμογὴν αὐτῆς.

1) Ἐπίδομα 30 ο)ο.

Τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τῆς παραγράφου 11 τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἐπίδομα 30 ο)ο ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μόνον μισθοῦ τοῦ Ἐφημερίου, καὶ οὐχὶ καὶ ἐπὶ τῆς προσαυξήσεως πολυτείας καὶ ἐπιδόματος λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

2) Προσαυξήσις πολυτείας.

Διὰ τὴν προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ λόγῳ πολυτείας θὰ ὑπολογίζεται μόνον ἡ προγενεστέρη ἐφημεριακὴ ὑπηρεσία τοῦ ἐφημερίου καὶ οὐχὶ ἡ ἀπὸ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ ὡς κληρικοῦ τοιαύτη. Τοῦτέστι θὰ ὑπολογίζεται ἡ ὑπηρεσία ἢ διανυθεῖσα ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐφημερίου ὡς τοιοῦτου. Εἰς περιπτώσιν ἀπολύσεως καὶ ἐπαναδιορισμοῦ τὸ μεσολαβῶν χρονικὸν διάστημα δὲν θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς Ἐφημεριακῆς ὑπηρεσίας δέον νὰ ζητοῦνται παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων Ἐφημερίων κεκρωμένα ἀντίγραφα τῶν διορισμῶν καὶ ἀπολύσεων αὐτῶν ὡς ἐφημερίων, βάσει δὲ τῶν κεκρωμένων τούτων ἀντιγράφων θὰ βεβαιοῦται δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου ἢ ὑπὸ τοῦ Ἐφημερίου συμπλήρωσις τοῦ κεκαλονισμένου χρόνου Ἐφημεριακῆς ὑπηρεσίας καὶ θὰ παρέχεται ἢ ἀνάλογος προσαύξεσις τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκδιδόμενη ἀπόφασις τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου ἀποτελεῖ τὸ μόνον δικαιολογητικὸν πληρωμῆς τῆς προσαυξήσεως λόγῳ πολυτείας, ὅπερ θὰ ἐπισυναπτεται εἰς τὴν μισθολογικὴν κατάστασιν.

3) Ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν.

Τούτο παρέχεται διὰ τὴν προστασίαν τῆς συζύγου τοῦ Ἐφημερίου καὶ διὰ τὰ ἐκ νομίμου γάμου ἢ θετὰ ἀγαμα τέκνα αὐτοῦ, τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν, τὰ δὲ θῆλαια μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν καὶ ὀρίζεται εἰς 10 ο)ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ διὰ τὸ πρῶτον προστατευόμενον μέλος καὶ 5 ο)ο διὰ τὸ δεύτερον τρίτον καὶ τέταρτον προστατευόμενον μέλος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ προστατευόμενα μέλη, δι' ἃ παρέχεται τὸ ὡς ἀνω ἐπίδομα, δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτερα τῶν τεσσάρων, ἀνεξαρτήτως δὲ, ἂν τὸ πρῶτον προστατευόμενον τυγχάνει ἢ σύζυγος ἢ τέκνον.

Τὸ ἐπίδομα τοῦτο παρέχεται διὰ τὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἐφημερίου ἐφ' ὅσον ταῦτα ἀποδεδειγμένως συντηροῦνται ὑπ' αὐτοῦ καὶ α) δὲν ἔχουσιν εισόδημα ἐξ ἰδίας περιουσίας ἢ ἐργασίας ἀνώτερον τῶν δραχ. 300.000 μηνιαίως, β) δὲν λαμβάνουσιν σύνταξιν ἢ μέρισμα ἢ ἐτέραν ὑπ' οἰονδήποτε τύπον καταβαλλομένην μηνιαίαν παροχὴν ἐκ τοῦ Δημοσίου ἢ ἐτέρου Ταμείου ἀνωτέραν τῶν δρχ. 300.000 καὶ γ) δὲν κατέχουσιν οἰανδήποτε θέσιν.

Ὡς στοιχεῖον δικαιολογήσεως τῶν προστατευόμενων μελῶν δέον νὰ προσάγῃται ληξιαρχικὴ πράξις γάμου διὰ τὴν σύζυγον καὶ γεννήσεως διὰ τὰ τέκνα ἢ σχετικὴ πράξις υἰοθεσίας ὡς καὶ ὑπεύθυνος δήλωσις τοῦ Ἐφημερίου ἐμφαίνουσα ὅτι οὗτος συντηρεῖ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ καὶ ὅτι ταῦτα δὲν κατέχουσιν οἰανδήποτε θέσιν οὐδὲ κέκτηνται τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ εἰσοδήματα. Ἡ ὑπεύθυνος αὕτη δήλωσις, δέον νὰ θεωρηθῇ καὶ ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

Εἰς περιπτώσιν ἀδυναμίας ἐκδόσεως ἀντιγράφου ληξιαρχικῆς πράξεως γάμου ἢ γεννήσεως τῶν τέκνων, λόγῳ καταστροφῆς τῶν ἀρχείων τοῦ οἰκείου ληξιαρχείου ἢ λόγῳ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου εἰς Μικρὰν Ἀσίαν ἢ Ρωσίαν ἢ Βόρειον Ἠπειρον, θὰ προσάγῃται πιστοποιητικὸν τοῦ οἰκείου Δημάρχου ἢ Προέδρου τῆς Κοινότητος ἐκδιδόμενον ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ἢ βάσει ἐτέρου στοιχείου τῆς Κοινότητος ἐξ οὗ θὰ ἐμφαίνεται ἡ χρονολογία τελέσεως τοῦ γάμου, τὸ ὄνομα τῆς συζύγου, ἢ χρονολογία γεννήσεως τῶν τέκνων, τὰ ὀνόματα αὐτῶν κλπ.

Αἱ ληξιαρχικαὶ πράξεις ἢ τὰ, κατὰ τ' ἀνωτέρω, πιστο-

ποιητικὰ μετὰ τῆς σχετικῆς ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ Ἐφημερίου θὰ παραμένωσιν εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ ἐκκαθαριζόντος τὰς ἀποδοχὰς τοῦ Ἐφημερίου, ἀντίγραφα δὲ τούτων δεόντως κεκρωμένα ὑπὸ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ τῶν ἀποδοχῶν θ' ἀποσταλῶσιν εἰς τὸ ἀρμόδιον Ταμεῖον, ἵνα ταῦτα καταχωρισθῶσιν εἰς τὴν οἰκείαν μερίδα ἐκάστου Ἐφημερίου.

Τὰ ἀντίγραφα ταῦτα θὰ ἐπισυναφθῶσιν ὑπὸ τοῦ πληρωτοῦ Ταμείου εἰς τὴν πρώτην ἐξωφλημένην μισθοδοτικὴν κατάστασιν πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Ἐφημερίου καὶ θὰ υποβληθῶσιν εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον μετὰ τῶν λοιπῶν λογιστικῶν στοιχείων τοῦ Ταμείου.

Ἐν περιπτώσει χορηγήσεως εἰς τὸν Ἐφημέριον φύλλου διακοπῆς τῆς μισθοδοσίας, θὰ ἐπισυναπτόνται εἰς τὸ φύλλον τοῦτο τὰ πρωτότυπα τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων ἢ πιστοποιητικῶν τοῦ Δημάρχου ἢ Προέδρου Κοινότητος καὶ τῆς ὑπευθύνου δηλώσεως ἵνα ἔχη ταῦτα ὑπ' ὄψει του ὁ νέος ἐκκαθαριστής τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Ἐφημερίου. Ἐννοεῖται, ὅτι, ὁ τέως ἐκκαθαριστής θὰ ἐκδίδῃ ἀντίγραφα τούτων, ἅτινα θὰ ἀποστέλλῃ εἰς τὸ Ταμεῖον πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ μισθολογικοῦ του μητρώου καὶ πρὸς δικαιολογήσιν τῆς πληρωμῆς τῶν σχετικῶν ἐπιδομάτων.

4) Ἀπασαί αἱ ἀποδοχαὶ τῶν Ἐφημερίων Δ' κατηγορίας, ἤτοι ὁ βασικὸς μισθός, τὸ ἐπίδομα 30 ο)ο, ἢ προσαυξήσις πολυτείας ὑπηρεσίας καὶ τὰ ἐπιδοματα λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, δὲν δύνανται νὰ υπερβῶσι κατὰ μὴν τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 400.000 μηνιαίως.

Εἰς τὸν ἀτομικὸν φάκελλον ἐκάστου Ἐφημερίου δέον νὰ συμπεριληφθῶσι κεκρωμένα ἀντίγραφα πασῶν τῶν ἀνωτέρω πράξεων καὶ δικαιολογητικῶν ὥστε νὰ καθίσταται εὐχερὴς ὁ ἔλεγχος αὐτῶν.

Διὰ πᾶσαν τυχὸν ἀπορίαν ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου μισθολογίου τῶν Ἐφημερίων παρακαλοῦμεν ὅπως ἀπευθύνεσθε ἡμῖν (Γεν. Δ)νσιν Θρησκευμάτων).

Δαμβαλονόμου ὑπ' ὄψει ὅτι, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου μισθολογίου ἀρχεταὶ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1950, παρακαλοῦμεν ὅπως, ἐν τῇ ὑμετέρῃ ἀρμοδιότητι προβῆτε τὸ ταχύτερον εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν ἐφημερίων τῶν καθ' ὑμᾶς Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἔγκαιρος σύνταξις τῶν νέων μισθολογικῶν καταστάσεων, ἀντίγραφα τῶν ὁποίων παρακαλοῦμεν ὅπως ὑποβάλλητε καὶ ἡμῖν (Γεν. Δ)νσιν Θρησκευμάτων).

Ὁ Ὑπουργός
Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων

*Αριθ. Πρωτ. 3064 Ἀθῆναι τῇ 10ῃ Δ)βρίου 1949
Διεκπ. 292

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 572

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἐκαινοποιήθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 9531)14.11.49 καὶ 104714)9.12.49 ἐγκύκλιοι τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δι' ἧς κρούεται ὁ κώδων τοῦ κινδύνου, ὅστις ἀπειλεῖ μὲ κλεισίμον τὰ παρ' αὐτοῖς λειτουργοῦντα Ἀνώτερα καὶ Κατώτερα Ἐκκλησιαστικά Φροντιστήρια, ἐνεκα ἐλλείψεως σπουδαστῶν.

Ἄλλ' ὡς εἰκόσ, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται νὰ συμβῆ τοιοῦτόν τι, διότι ἐπὶ τῶν Φροντιστηρίων τούτων στηρίζεται ἡ ἐλπίς τῆς πληρώσεως τῶν κενῶν εἰς τὰς ἐφημεριακάς θέσεις διὰ σχετικῶς μεμορφωμένων κληρικῶν.

Τούτου ἐνεκα, Συνοδικῇ διαγνώμῃ, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως ἐξαντήλησθε πᾶν δυνατὸν μέσον

πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν καταλλήλων λαϊκῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ κληρικῶν πρὸς μετεκπαίδευσιν, ἵνα καὶ τῶν διαληφθέντων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων ἐξασφαλισθῇ ἡ συνέχισις τῆς λειτουργίας, ἀλλὰ καὶ συμπληρωθῶσι τὰ ὑφιστάμενα κενὰ ἐφημεριακῶν θέσεων.

- † Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ Προεδρεύων
- † Ὁ Ἐλασσῶνος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
- † Ὁ Δράμας ΓΕΩΡΓΙΟΣ
- † Ὁ Χίου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
- † Ὁ Φλωρίνης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
- † Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ
- † Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
- † Ὁ Γόρτυνος ΓΕΡΜΑΝΟΣ
- † Ὁ Λευκάδος ΔΩΡΟΘΕΟΣ
- † Ὁ Καλαβρῶτων ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου
† Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Κοτζιάς

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

Περὶ διαθέσεως τῶν εἰσπράξεων τῶν ναῶν τῆς Κυριακῆς, 11 Δεκ., ὑπὲρ τῶν συμμοριοπλήκτων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 3004 Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1949

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Ἀριθ. 68

Πρὸς τὰ Ἐντιμα Ἐκκλησιαστικά Συμβούλια τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ὡς γνωστόν ὑμῖν, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἡμῶν, ἀπαντῶν πρὸς τὴν ἐν τῇ Ἀκαδημία γενομένην τῇ 14ῃ Σεπτεμβρίου Ὑψηλὴν Βασιλικὴν Ἐκκλησίαν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν συμμοριοπλήκτων, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ἐν Ἑλλάδι Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, παρά τὴν οικονομικὴν Αὐτῆς δυσπραγίαν, εἶναι ἐτοιμὴ ἵνα παράσχη, ὡς ἔπραξε πάντοτε, ὅτι δύναται ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ.

Ἐκπληρῶν δὲ τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν μεταξύ ἄλλων προσφορῶν προώρισε καὶ τὰ πάσης φύσεως ἔσοδα μιᾶς Κυριακῆς ἀπάντων τῶν ἐν τῷ Κράτει Ἱ. Ναῶν. Πρὸς τοῦτο ὠρίσθη ὑπὸ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἵνα αἱ ἐκ τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς, 11ης Δεκεμβρίου, εἰσπράξεις τῶν Ἱερῶν Ναῶν διατεθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν συμμοριοπλήκτων.

Ἐφ' ᾧ καὶ παραγγέλλομεν ὅπως τὰ κατὰ τὴν προσηχῆ Κυριακὴν πραγματοποιηθησόμενα ἔσοδα τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς καταθέσθαι μετὰ σχετικοῦ ὑμῶν πρακτικοῦ εἰς τὸ λογιστήριον τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

Εἴητε δ' ἐπὶ τούτοις ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Ἐντολῇ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου

Ὁ Πρωτοσύγκελλος

Ἀρχιμ. Διονύσιος Ψαριανός.

Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ὁ μέγιστος δογματολόγος Πατὴρ
τῆς Ὁρθοδοξίας

Ἐπὶ τῇ 1200ῃ ἐπετείῳ (749—1949)
τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Β'.

Ἐκ τῶν πολεμικῶν ἔργων τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, — ἐν τοῖς ὁποίοις μάλιστα οὗτος εἶναι πρωτοτυπώτερος ἢ ἐν τῇ «Πηγῇ γνώσεως», — τὸ σημαντικώτατον εἶναι οἱ περίφημοι «Λόγοι ἀπολογητικοὶ τρεῖς πρὸς τοὺς διαβάλλοντας τὰς ἁγίας εἰκόνας»¹, εἰς τὸ ὁποῖον ὁμοῦ μετὰ τῆς «Ἐκδόσεως τῆς ὀρθοδόξου πίστεως» ὀφείλει οὗτος τὴν μεγάλην αὐτοῦ φήμην. Ἡ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων τριλογία αὕτη ἐγράφη μετὰ τῶν ἐτῶν 726 καὶ 730 κατὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Λέοντος Γ' Ἰσαύρου κηρυχθείσης Εἰκονομαχίας, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἠπειλεῖτο «ἡ τῆς Ἐκκλησίας ἀνωθεν κεκρατηκυῖα παράδοσις». Ἐν αὐτῇ ὁ ἀτρόμητος Δαμασκηνός, «οὐ βασιλέων ὕψος πρὸ τῆς ἀληθείας τιθεῖς» καὶ ἐπιθυμῶν «τῇ ἀληθείᾳ πολεμουμένην χεῖρα ὀρέξαι», ὑπεραμύνεται μετὰ πολλῆς δυνάμεως καὶ ὀξυνοίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς διδασκαλίας περὶ τῆς τιμῆς τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ καταπολεμεῖ σφοδρῶς τοὺς εἰκονομάχους, κατὰ τῶν καισαροσαπικῶν ἀξιώσεων καὶ ὑπερβασίῶν τῶν ὁποίων διετύπωσεν εὐθαρσῶς τὸ ἀξίωμα: «Οὐ βασιλέων ἐστὶ νομοθετεῖν τῇ Ἐκκλησίᾳ... βασιλέων ἐστὶν ἡ πολιτικὴ εὐπραξία, ἡ δὲ ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις ποιμένων καὶ διδασκάλων». Ἀξιολογώτατον ὡσαύτως ἀντιρρητικὸν ἔργον εἶναι καὶ ὁ «Κατὰ Μανιχαίων διάλογος»², ἐν τῷ ᾧ ὁ ἁγὸς δι' ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων ἀπὸ τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Θεολογίας καταπολεμεῖ τὸν Μανιχαϊκὸν δυαδισμόν, ἐκπροσωπούμενον τότε ὑπὸ τῶν Παυλικιανῶν, συνεξετάζων καὶ τὰ ζητήματα τῆς προγνώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προορισμοῦ τῶν ἀνθρώπων.

Ἐτερα δογματικὰ καὶ πολεμικὰ ἔργα τοῦ μεγάλου ὀρθοδόξου θεολόγου εἶναι: «Ἐισαγωγή δογμάτων στοιχειώδης»³, «Περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος»⁴, «Λίβελλος περὶ ὀρθοῦ φρονήματος»⁵, «Περὶ τῶν ἐν πίστει κεκοιμημένων»⁶, «Ἐκθεσις καὶ δήλωσις πίστεως»⁷, «Διάλεξις Σαρακηνοῦ καὶ Χριστιανοῦ»⁸, «Κατὰ τῆς αἰρέσεως τῶν Νεστοριανῶν» πραγματεία δύο⁹, «Περὶ συνθέτου φύσεως κατὰ Ἀκεφάλων»¹⁰, «Τόμος πρὸς τὸν ἐπίσκοπον δῆθεν τοῦ Δαριαῖος τὸν Ἰακωβίτην»¹¹, «Περὶ τοῦ τρισαγίου ὕμνου»¹², «Περὶ τῶν ἐν τῷ Χριστῷ δύο

1. Migne P. G. 94, 1231—1420.

2. Αὐτόθι 94, 1505—1584.

3. Migne P. G. 95, 99—112.

4. Αὐτόθι 95, 9—18.

5. Αὐτόθι 94, 1421—1432.

6. Αὐτόθι 95, 247—278.

7. Αὐτόθι 95, 417—438.

8. Αὐτόθι 94, 1585—1598 καὶ 96, 1336—1348.

9. Αὐτόθι 95, 187—224 καὶ ἐν Theologische Quartalsschrift 83(1901)555—595.

10. Migne P. G. 95, 111—126.

11. Αὐτόθι 94, 1435—1502.

12. Αὐτόθι 95, 21—62.

θελημάτων και ενεργειών και λοιπών φυσικῶν ιδιοματιῶν, ἐξ ἐπιδρομῆς δὲ και περι δύο φύσεων και περι μιᾶς ὑποστάσεως»¹ και ἄλλα.

Ἐκ δὲ τῶν ἠθικοασκητικῶν ἔργων τοῦ ἱεροῦ Δαμασκηνοῦ τὸ ἀξιολογώτατον εἶναι «Τὰ ἱερά παράλληλα»². Τοῦτο ἀρχικῶς διηρέθη εἰς τρία βιβλία, ἐξ ὧν ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἐγένετο λόγος περι τοῦ Θεοῦ και τῶν θεῶν και τῶν καθηκόντων τῶν ἀνθρώπων προς τὸν Θεόν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περι τοῦ ἀνθρώπου και τῶν ἀνθρωπίνων, και ἐν τῷ τρίτῳ περι τῶν ἀρετῶν και τῶν κακιῶν, παραλληλιζομένης ἐκάστης ἀρετῆς προς τὴν ἀντίστοιχον αὐτῆς κακίαν, ὅθεν εἰς τὸν ἀρχικὸν τίτλον τοῦ ὅλου ἔργου «ἱερά» προσετέθη εἶτα και ἡ λέξις «παράλληλα». Μεταγενεστέρως ὁμως διηρέθη κατὰ τὰ 24 στοιχεῖα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, ἐν τοῖς ὁποίοις κατενεμήθη ἀλφαβητικῶς τὸ περιεχόμενον και τῶν τριῶν μερῶν τοῦ ἔργου. Γενικῶς παρατηροῦμεν, ὅτι τὸ περιεχόμενον τῶν «ἱερῶν παραλλήλων» ἀποτελεῖ ἀνθολογίαν τινὰ ἀγιογραφικῶν και πατερικῶν χωρίων και διδασκαλικῶν δογματικῶν, ἠθικῶν και ἀσκητικῶν περιεχομένου, δηλ. ὑλικῶν ἀκατεργάστων, δι' οὗ ἴσως ὁ Δαμασκηνὸς θὰ ἐσκόπει νὰ προβῇ εἰς τὴν συγγραφὴν ἐγχειριδίου Χριστιανικῆς Ἠθικῆς, ὡς συνέγραψε και ἐχειριδίον Δογματικῆς διὰ τῆς «Ἐκδόσεως τῆς ὀρθοδόξου πίστεως». Περαιτέρω ἠθικῶν και ἀσκητικῶν περιεχομένου εἶναι και τὰ ἐξῆς ποιήματα τοῦ Δαμασκηνοῦ: «Περὶ τῶν ἁγίων νηστειῶν»³, «Περὶ τῶν ὀκτῶ τῆς πονηρίας πνευμάτων»⁴ και «Περὶ ἀρετῶν και κακιῶν, ψυχικῶν και σωματικῶν»⁵. Ὅμοίως κατέλειπεν οὗτος και τὸ ἐξηγητικὸν ἔργον «Ἐκλογαί εἰς τὰς 14 ἐπιστολάς τοῦ Παύλου»⁶, ὡς και διαφόρους ὁμιλίας⁷.

Τέλος ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ἐποίησε και θεσπεσίους ἐκκλησιαστικὸς ὕμνους και διεργούθησε τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν ἡμῶν. Οὗτω πρώτον μὲν ἐπανελθὼν ἐν τισιν ὕμνοις εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προσφῶδιᾶς, ἤνωσε τὴν ρυθμικὴν μετὰ τῆς μετρικῆς ποιήσεως, γράψας εἰς λαμβικὸς τριμέτρους, δεύτερον δὲ παραλαβὼν τὰ δύο μόνον ἀρχαῖα ἑλληνικὰ γένη, τὸ διατονικὸν και τὸ χρωματικὸν, και ὀκτῶ μόνον ἤχους, διεμόρφωσεν ἐν πολλοῖς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν και ὕμνολογίαν. Ἐπὶ τῇ βάσει τούτων διεργούθησε και συνεπλήρωσε τὴν «Ὀκτώηχον», προσθέσας ἰδίᾳ τὰς ἀκολουθίας τοῦ ἐσπερινοῦ τῶν Σαββάτων και τοῦ ὄρθρου τῶν Κυριακῶν, ἐποίησε δὲ τοὺς ἐξόχους κανόνας εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, τὰ Θεοφάνεια, τὸ Πάσχα, τὴν Πεντηκοστήν, τὴν Ἀνάληψιν, τὴν Μεταμόρφωσιν, τὸν Εὐαγγελισμόν και τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, ὡς και εἰς τὰς ἑορτὰς διαφόρων Ἁγίων, ὅλον Ἰωάννου Προ-

δρόμου, Κοσμᾶ και Δαμιανοῦ, Μ. Βασιλείου, Κυρίλου Ἀλεξανδρείας, Μ. Εὐθυμίου, Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, Ἐπιφανίου Κύπρου κ.λ.π., ἔτι ἔξ τὰ Θεοτοκία, νεκρώσιμα ἰδιόμελα και τροπάρια, πολλοὺς εἰρμούς, στιχηρὰ ἀναστάσιμα και ἑορτάσιμα, ἀντίφωνα και ἄλλα. Καθόλου εἰπεῖν, ἡ ποιητικὴ παραγωγή τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐκπροσωποῦσα πάντα τὰ εἶδη τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως, εἶναι πλουσιωτάτη και ἐξοχωτάτη. Ἰδιαίτατα ὡς μελωδὸς και εἶτα ὡς ποιητὴς κανόνων ὁ Δαμασκηνὸς θεωρεῖται ἀφθαστος, ἀπαράμιλλος δὲ πράγματι εἶναι ἐν τῇ ἐπιτυχῇ εἰσαγωγῇ τῶν δογμάτων εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικὸς ὕμνους, πρᾶγμα καθ' ἑαυτὸ δυσχερέστατον. Πρὸ πάντων τὸ δόγμα τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου ἐπέτυχεν οὕτως νὰ εἰσαγάγῃ ἐν τῷ λειτουργικῷ κύκλῳ ἀπὸ τῆς Βηθλεὲμ μέχρι τῆς Ἀναλήψεως και μὲ ἀποκορύφωσιν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ¹. Διὰ ταῦτα ὁ «χρυσόρροας» Πατὴρ ἐθαυμάζετο ὡς ἔξοχος ὕμνογράφος ὑπὸ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ και τῶν μεταγενεστέρων, χαρακτηριστικὴ δὲ μαρτυρία τούτου εἶναι ἡ παρά Σουΐδα, καθ' ἣν τὰ ποιητικὰ προϊόντα αὐτοῦ «σύγκρισιν οὐκ ἐδέξαντο, οὐδὲ δέξαιτο ἄν, μέχρις ὁ καθ' ἡμᾶς βίος περαιωθῆσεται», ὡς και τὸ ἐγκώμιον τοῦ Ἰωάννου Εὐχαΐτων, ἀποκαλοῦντος αὐτὸν χελιδόνα λιγυρὰν και ἀηδόνα μελιχρὰν και ἠδύλαλον, τῶν ἡμάτων λύραν παναρχουσόνιον, πηγὴν νέκταρ βλύζουσαν ἄυλον, κρατῆρα χρυσόρρειθρον και μουσικὸν τοῦ πνεύματος ὄργανον»². Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ὁ μὲν Κ. Krumbacher θεωρεῖ αὐτὸν ὡς τὸν «σημαντικώτατον ἀντιπρόσωπον τῆς τρίτης περιόδου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποιή-

1. Πρβλ. και J. Pitra, Hymnographie de l'Église Grecque, Rome 1867, σ 53/4. Ἐνδεικτικῶς παραπέμπομεν εἰς τὰ χριστολογικῆς ὕφης Θεοτοκία και μάλιστα τὰ ἀξιοθαύμαστα δογματικὰ τοιαῦτα τῶν ἐσπερινῶν τῶν Σαββάτων τῶν ὀκτῶ ἡχῶν: Παρακλητικὴ, ἥτοι Ὀκτώηχος ἡ μεγάλη, ἔκδοσις Π. Παρασκευοπούλου, Ἀθήναι 1900, σ. 3 ἐξ., 58 ἐξ., 107 ἐξ., 156 ἐξ., 208 ἐξ., 258 ἐξ., 307 ἐξ., 354 ἐξ., ἐκ τῶν ὁποίων περιοριζόμεθα νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα μόνον δύο: «Πῶς σε μακαρίσωμεν Θεοτόκε; πῶς δὲ ἀνυμνήσωμεν Ὑπερευλογημένην τὸ ἀκατάληπτον μυστήριον τῆς κνοφορίας σου; Τῶν αἰῶνων γὰρ ὁ ποιητὴς και τῆς ἡμετέρας δημιουργὸς φύσεως, τὴν ἰδίαν εἰκόνα οἰκτείας, καθῆκεν ἑαυτὸν εἰς κένωσιν τὴν ἀνεξιχνίαστον ὁ ὧν ἐν τοῖς ἄλλοις κόλποις τοῦ Πατρὸς, ἐν μήτρᾳ σου Ἄγνην κατεσκήνωσε, και σὰρξ ἀτρέπτως ἐγένετο ἐκ σοῦ ἀπειρόγαμε, μείνας ὅπερ ὑπῆρχε, φύσει Θεός... Διὸ αὐτὸν προσκυνοῦμεν Θεὸν τέλειον και ἀνθρώπον τέλειον, τὸν αὐτὸν ἐν ἐκατέρᾳ μορφῇ ἐκατέρᾳ γὰρ φύσις ἐστὶν ἐν αὐτῷ ἀληθῶς διπλᾶ δὲ πάντα κηρύττομεν τὰ φυσικὰ αὐτοῦ ἰδιώματα, κατὰ τὴν διπλὴν τῶν οὐσιῶν, δύο σέβοντες τὰς ἐνεργείας και τὰ θελήματα ὁμοούσιος γὰρ ὧν τῷ Θεῷ και Πατρὶ, αὐτεξουσίας θέλει και ἐνεργεῖ ὡς Θεός ὁμοούσιος δὲ ὧν και ἡμῖν, αὐτεξουσίας θέλει και ἐνεργεῖ ὡς ἄνθρωπος. Αὐτὸν ἰκέτευε, σεμνὴ παμμακαρίστε, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν». Καὶ τὸ ἔτερον: «Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν διὰ φιλανθρωπίας ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη και τοῖς ἀνθρώποις συναναστρέφῃ ἐκ Παρθένου γὰρ ἄγνης σάρκα προσλαβόμενος και ἐκ ταύτης προελθὼν μετὰ τῆς προσλήψεως εἰς ἐστὶν Υἱός, διπλοῦς τὴν φύσιν, ἀλλ' οὐ πῆν ὑπόστασιν. Διὸ τέλειον αὐτὸν Θεὸν και τέλειον ἀνθρώπον ἀληθῶς κηρύττοντες, ὁμολογοῦμεν Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν. Ὅν ἰκέτευε Μῆτερ ἀνύμφευτε ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.» (Αὐτόθι σ. 354, 355).

2. «Νέα Σιών» 26 (1932)501.

1. Αὐτόθι 95, 127—186.

2. Αὐτόθι 95, 1039—1588 και 96, 9—442, κριτικὴ ἔκδοσις ὑπὸ Κ. Holl ἐν Texte und Untersuchungen 16(1897) τεύχος 1.

3. Migne P. G. 95, 63—78.

4. Αὐτόθι 95, 79—84.

5. Αὐτόθι 95, 85—98.

6. Αὐτόθι 95, 441—1033.

7. Αὐτόθι 96, 545—814 και «Ἐκκλ. Φάρος» 13(1914) 53—69, οὐχὶ ὁμως πάσας γνησίας.

σεως»¹, ὁ δὲ Σωφρόνιος Ἐδστρατιάδης κρίνει, ὅτι «ἀνέτρεψε τὸν ἀρχαῖον μουσικὸν καὶ ὕμνολογικὸν κόσμον τῆς Ἐκκλησίας, ἀνακαινίσας αὐτὸν ἐπὶ νέων ὄλως βάσεων καὶ εἰς τὸ ἐπικρατοῦν χάος, ἐπενεγκὼν ἀρμονίαν καὶ τάξιν. Εἰς τὸ μεταρρυθμιστικὸν αὐτοῦ πνεῦμα ὀφείλεται ἡ νέα μορφή τῶν ᾠμάτων τῆς Ἐκκλησίας, ἡ τῶν εἰρημῶν καὶ τῶν κανόνων ἐφευρέσεις»². Τέλος ὑπὸ τοῦ Γ. Παπαδοπούλου δικαίως χαρακτηρίζεται καὶ ὡς «διαρρυθμιστῆς καὶ ἀνσκαίνιστῆς τῆς ἱερᾶς βυζαντινῆς μουσικῆς»³.

Ἀρκοῦσι, νομίζομεν, τὰ ὀλίγα ταῦτα καὶ περὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ. Αὐτονόητον δὲ ὅτι ἢ ἐν αὐτοῖς, καὶ μάλιστα τοῖς δογματικοπολεμικοῖς, ἐκτιθεμένη διδασκαλία τοῦ μεγάλου Πατρὸς ἐνέχει ὑψίστην καὶ θεμελιώδη σημασίαν διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Δογματικὴν, ἐφ' ὅσον οὐδὲν ἄλλο κυρίως εἶναι, ἀλλ' ἢ αὐτὴ ἡ δογματικὴ διδασκαλία τῶν Οἰκουμενικῶν καὶ τῶν Τοπικῶν Συνόδων καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Πατέρων καὶ συγγραφέων, αὐτὴ ἡ πίστις τῆς ἀρχαίας ἠνωμένης καὶ ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας, ἐκτιθεμένη ἀριστοτεχνικῶς ἐν συστηματικῇ ἐνότητι. Ἀσχοληθέντες ἄλλοτε εἰδικῶς περὶ τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ⁴, δυσπρόσιτον οὖσαν τοῖς πολλοῖς, περιοριζόμεθα ἐνταῦθα νὰ τονίσωμεν, ὅτι αὐτὴ δέον νὰ ἀποτελῇ πάντοτε τὴν ἀφετηρίαν καὶ τὴν βάσιν τῆς Δογματικῆς τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, δέον νὰ ἀποτελῇ τὸ κέντρον, περὶ τὸ ὁποῖον, ὡς περὶ ἄξονα, ἐπιβάλλεται νὰ περιστρέφεται αὕτη, λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν ὅτι εἶναι Δογματικὴ τῆς κατ' ἐξοχὴν Ἐκκλησίας τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, καὶ ἐπομένως ὀφείλει ἐν τῇ συστηματικῇ διατυπώσει τῶν δογμάτων νὰ μὴ ἐξέρχεται τοῦ πλαισίου τῆς δογματικῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἣν ὡς ἀριστα ἔχει ἐνσωματώσει ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ. Τῷ ὄντι ὁ μέγας οὗτος Πατὴρ διὰ τε τῶν ἄλλων συγγραμμάτων καὶ ἰδίᾳ τῶν περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνασιν καὶ τῆς «Πηγῆς γνώσεως» καὶ μάλιστα τῆς «Ἐκδόσεως τῆς ὀρθοδόξου πίστεως», τοῦ πρώτου τούτου συστήματος τῆς Δογματικῆς Θεολογίας καὶ ἀρίστου δοκιμίου πλήρους Ὁρθοδόξου Δογματικῆς, συγκεντρώσας ἅπασαν τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν τῶν ὀκτὼ πρώτων αἰώνων, ἀνεδείχθη ὁ μέγιστος τῶν δογματικῶν καὶ συστηματικῶν θεολό-

γων τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἰδίως ἐν τῇ Χριστολογίᾳ, μετὰ τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον, τὸν θεωρούμενον ὡς τὸν μέγιστον Χριστολόγον Πατέρα, ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ἐπέτυχεν νὰ διατυπώσῃ ἀριστοτεχνικῶς τὸ ὅλον χριστολογικὸν δόγμα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σχετικῆς διδασκαλίας τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τῶν Ἑλλήνων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ὧν ἐγένετο ὁ κράτιστος ἐρμηνεύς, μάλιστα δὲ νὰ ἀναπτύξῃ θεωρητικῶς τὰ κατὰ τὰς δύο ἐν Χριστῷ φύσεις καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλας σχέσεις αὐτῶν, κατανοήσας βαθέως καὶ ἀκριβῶς τὴν προσωπικὴν ἐνότητα ἐν τῷ Χριστῷ.

Ἐντεῦθεν ἤσκησεν ὁ σοφὸς Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς μεγίστην καὶ βαθυτάτην καὶ εὐρυτάτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοὺς μεταγενεστέρους, ὡς ἐν ἀρχῇ παρετηρήσαμεν. Οὕτως ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ τελεῖ ἡ ὀψιαιτέρα βυζαντικὴ, ἢ μεταβυζαντικὴ καὶ ἡ νέα Ἑλληνικὴ Θεολογία, ἐτι δὲ ἡ Σλαβικὴ, καὶ μάλιστα ἡ Ρωσικὴ, καὶ γενικῶς πᾶσα ἡ Ὁρθόδοξος Θεολογία. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους εὐρεία διάδοσις καὶ μελέτη τῆς «Ἐκδόσεως τῆς ὀρθοδόξου πίστεως» μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Σλαβῶν θεολόγων, γενομένων πολλῶν ἑλληνικῶν ἐκδόσεων αὐτῆς, ὡς καὶ μεταφράσεων εἰς τὰς σλαβικὰς γλώσσας, οἷον ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Βουλγαρίας περὶ τὰ τέλη τοῦ 9' ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ 10' αἰῶνος εἰς τὴν ἀρχαίαν σλαβωνικὴν, ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Kurbsky τὸν 15' αἰῶνα εἰς τὴν ἀρχαίαν ρωσικὴν, ὑπὸ τοῦ Ἐπιφανίου Slavinsky τὸν 17' αἰῶνα καὶ ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Μόσχας Ἀμβροσίου τὸν 18' αἰῶνα εἰς τὴν σλαβικὴν, ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας καὶ ἑτέρα ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Bronzov τὸν 18' αἰῶνα εἰς τὴν ὀρωσικὴν κλπ. Ἐπίσης μεταφράσεις τῶν ἔργων τοῦ Δαμασκηνοῦ κατὰ τοὺς μέσους χρόνους ἐγένοντο καὶ εἰς τὴν ἀραβικὴν, τὴν συριακὴν, τὴν ἀρμενικὴν καὶ τὴν γεωργιανὴν. Ἡ ἐπίδρασις δ' ὅμως τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τὴν Θεολογίαν τῆς Δύσεως καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τὸν Πέτρον Λομβαρδόν, Ἀλβέρτον τὸν μέγαν, Ἀλέξανδρον ἐκ Χάλλης, Θωμᾶν τὸν Ἀκινάτον καὶ ἄλλους. Ἐν τῷ 1150 ὁ Βουρζούνδιος ἐκ Πίζης μετέφρασεν εἰς τὴν λατινικὴν ἐντολὴ τοῦ Πάπα Εὐγενίου Γ' τὴν «Ἐκδοσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως» καὶ ἴσως καὶ ὀλόκληρον τὴν «Πηγὴν γνώσεως» τοῦ Δαμασκηνοῦ, βραδύτερον δὲ μετεφράσθησαν καὶ ἄλλα συγγράμματα αὐτοῦ, δι' ὧν ἐσπουδάζετο καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον ὁ Ἕλληνας οὗτος θεολόγος νὰ σπουδάζεται ἐν τῇ Δύσει, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς ρωμαιοκαθολικοῖς⁵.

1. Κ. Κρουμβάχερ—Γ. Σωτηριάδου, Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας, Ἀθήναι 1897, τ. Β' σ. 558.

2. «Νέα Σιών» αὐτόθι.

3. Ἱστορικὴ ἐπισκόπησις τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, Ἀθήναι 1904, σ. 44. Ἐν συνεχείᾳ γράφει αὐτόθι, ὅτι ὁ Δαμασκηνὸς διεκρίθη καὶ ὡς ἐξοχος ὕμνογράφος, ἰδίᾳ δὲ ὡς κορυφαῖος ἐν τοῖς ἱεροῖς τῆς Ἐκκλησίας μελωδοῖς καὶ ᾠματογράφοις, θεωρούμενος τὸ μεταίχμιον τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς, διαρρυθμίσας καὶ ἀνακαινίσας τὴν ἱερὰν μουσικὴν καὶ τὴν παρασημαντικὴν αὐτῆς καὶ φραγμὸν θέμενος εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀπὸ τοῦ Δ' μ. Χ. αἰῶνος καὶ προῖόντος τοῦ χρόνου ἐπαυξήσασαν περὶ τὴν μουσικὴν κατὰ χροσιν, καὶ ἀποκαθάρας τὸ ἐκκλησιαστικὸν ᾄσμα ἐκ τῶν ἀπερπετῶν καὶ ἀναρμόστων μελῶν τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἰσαχθείσης θυμελικῆς μουσικῆς, μηδαμῶς ὅμως ἀπορρίψας τὰ προγενέστερα ἐκκλησιαστικὰ ᾄσματα, ἅτε ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος καθιερωμένα.

4. Βλέπ. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ δογματικὴ διδασκαλία τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἀθήναι 1940.

1. Βλέπ. Ἰω. Καρμίρη, Θωμᾶ τοῦ Ἀκινάτου Summa Theologiae, I, 29 ἐξ.

2. Προϋτάθη μάλιστα ὑπὸ τοῦ P. de Regnon καὶ ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τοῦ M. Jugie, ὅπως ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία «θέσῃ ἐπὶ τῆς ἑδρας τῶν σχολῶν αὐτῆς τὴν «Πηγὴν γνώσεως» τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ παρὰ τὴν «Summam Theologiae» τοῦ ἁγίου Θωμᾶ» (Dictionnaire de Théologie catholique, VIII, 751). Τοῦτο ἀπὸ δεκαετίας ἐπραγματοποιήθη ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ γράφοντος, θέσαντος τὴν «Ἐκδοσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως» τοῦ ἱεροῦ Δαμασκηνοῦ ὡς βάσιν τῶν παραδόσεων καὶ τοῦ φροντιστηρίου τῆς Δογματικῆς.

Τοσαῦτα περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἑορτασμοῦ τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ὁποίου πολλὰ δημοσιεύονται καὶ ἐν ξένοις θεολογικοῖς καὶ ἐκκλησιαστικοῖς περιοδικοῖς. Καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ κατακλείσωμεν τὸ λιτὸν τοῦτο ἄρθρον περὶ τοῦ μεγίστου δογματολόγου Πατρὸς τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας διὰ τῶν ἑορτίων ὕμνων καὶ ἐγκωμίων αὐτῆς, ἀποκαλοῦσης αὐτὸν «Ὁρθοδοξίας ὁδηγόν», «φωστῆρα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς οἰκουμένης», «λύραν τοῦ Πνεύματος» κλ., καὶ γεραιούσης αὐτὸν οὕτως: «Τί σὲ ὀνομάσωμεν Ἰωάννη γλυκορροῆμον, φαινότατε ἀστήρ, ὃ τῆ ἀίγλη τῆς Τριάδος ἐλλαμφθεὶς τὸ ὀπτικόν; Θεολόγον Ἰωάννην ἢ Δαυὶδ τὸν μελωδόν; πνευματέμφορον κινύραν ἢ αὐλὸν ποιμενικόν; λαμπαδοῦχον φασφόρον, εὐκλεῆ ὑφηγητήν, λειτουργόν ἢ θεωρὸν τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ; ἀστὴρα τῆς Ἐκκλησίας ἀγλαΐζοντα, λυχνίαν τοῖς ἐν σκότει καταλάμπουσαν, ἢ ὄργανον εὐηχέστατον ἢ σάλπιγγα καλλικέλαδον;... Ἀνέτρεψας τῆ σοφία σου τὰς αἰρέσεις, Ἰωάννη πάνσοφε, καὶ ὀρθόδοξον δόγμα τῆ Ἐκκλησία δέδωκας, τοῦ ὀρθῶς δογματίζειν καὶ δοξάζειν Τριάδα, μονάδα τρισυπόστατον ἐν μιᾷ τῆ οὐσία. Ἦλεγξας σαφῶς Νεστορίου τὴν διαίρεσιν, Σεβήρου τὴν σύγχυσιν, μονοθέλητον παράνοιον καὶ πίστιν μονοἰεργητον, φέγγος Ὁρθοδοξίας πᾶσιν ἀσπράσας τοῖς πέρασιν».

(Συνεχίζεται) **ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ**

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Μηναιὸν Δεκεμβρίου, ἔκδοσις Π. Παρασκευοπούλου, Ἀθήναι 1904, σ. 14 ἔξ.

Ἡ ἘΝ Τῆ, ΘΕΟΛΟΓΙΚῆ, ΣΧΟΛῆ, ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Καθ' ἃ ἀνεγράφη ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας», τῆ 28 παρ. μὴνὸς ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐγένετο ἡ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους θεσπισθεῖσα ἑτησία δεξίωσις τῶν κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις ἐπιτυχόντων νέων φοιτητῶν τῆς Θεολογίας, παρόντων τοῦ Κοσμητοροῦ κ. Π. Μπρατσιώτου καὶ τῶν Καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τῆς Σχολῆς. Τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἀντεπροσώπευσεν ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν συνέδρων Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Παγτελεῆμων. Μετὰ σύντομον προσευχὴν, καθ' ἣν χορῶδια ἐκ φοιτητῶν τῆς Θεολογίας ἔψαλε τὴν δοξολογίαν καὶ ἐπικαιροὺς ὕμνους, ἀνεγνώσθησαν κατάλληλοι εὐαγγελικαὶ περικοπαί, εἶτα δ' ὁ κ. Κοσμητῶρ προσεφώνησε τοὺς φοιτητὰς ὡς ἑξῆς:

Ἀγαπητοὶ Φοιτητὰί,

Καίτοι πρὸ δέκα ἡμερῶν σὰς ἐδεξιώθη ἐν τῇ μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ὁ κ. Πρύτανης ἢ Θεολογικῆ Σχολῆς, στοιχοῦσα εἰς τὴν περυσινήν ἀπόφασιν αὐτῆς, ληφθεῖσαν τῆ εισηγήσει τοῦ τότε κοσμητοροῦ κ. Ἀλιβιζάτου, ἐθεώρησε σκόπιμον καὶ ἰδιαιτέραν δεξιῶσιν σὰς ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς αἰθούσῃ. Τοῦτο δὲ διότι ἡ Σχολὴ ἡμῶν πιστεύει, ὅτι οἱ τρόφιμοι αὐτῆς ἔχουν ἰδιάζουσαν μεταξὺ τῶν συσπουδαστῶν τῶν ἀποστολῆν, ἢ ὁποία εἴπερ ποτὲ ἄλλοτε παρουσιάζεται σήμερον σαφεστέρᾳ καὶ σημαντικώτερᾳ καὶ τῆς ὁποίας ἀκριβῶς τὴν ζωηροτέραν συνειδητοποίησιν σκοπεῖ διὰ

τῆς σημερινῆς δεξιῶσεως ὑμῶν. Ἡ ἀποστολὴ δὲ αὕτη δὲν εἶναι νὰ ἀποβῆτε μόνον ἀξιοὶ θεράποντες τῆς ἀκροτάτης τῶν ἐπιστημῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναδειχθῆτε καλοὶ στρατιῶται καὶ ἀξιωματοῦχοι τῆς Ἐκκλησίας, ἔτοιμοι εἰς ἀγῶνας πνευματικούς, ἀγῶνας ἐναντίον τοῦ κακοῦ καὶ τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, ἀγῶνας ὑπὲρ τοῦ αγαθοῦ, ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου, ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑψηλῆς σας ταύτης ἀποστολῆς εἶναι πρόθυμος νὰ σὰς καταρτίσῃ προσηκόντως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἢ ἡμετέρα Σχολὴ, μορφώνουσα καὶ φρονηματίζουσα ὑμᾶς διὰ τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἢ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία διὰ τῆς προσπάθειάς αὐτῆς, ὅπως σὰς ἐξασφαλίσῃ ἐν τῷ Θεολογικῷ Φρονιστηρίῳ τὰ ἀπαιτούμενα ὄλικά καὶ πνευματικά διὰ τὸν τσιούτον καταρτισμόν σας μέσα.

Ἡ μόρφωσις, τὴν ὁποίαν θὰ λάβητε ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ, παρὰ τὰ κενὰ τὰ ὁποία ἔχουν κατὰ τὰ τελελεῖα ἔτη δημιουργηθῆ διὰ τῆς ἐξ αὐτῆς ἀποχωρήσεως, λόγῳ ὀρίου ἡλικίας, διαπρεπῶν καθηγητῶν, εἶναι παμμερῆς, μόρφωσις ὅχι μόνον καθαρῶς θεολογικῆ, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφικῆ καὶ φιλοσοφικῆ καὶ ἱστορικῆ καὶ παιδαγωγικῆ καὶ ῥητορικῆ καὶ ἀρχαιολογικῆ καὶ θρησκευτολογικῆ. Αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἢ θεολογικῆ μόρφωσις, ἐκτὸς τῆς ἀνυπολογίστου οὐσιαστικῆς τῆς ὠφελείας καὶ τῆς ἠθοπλαστικῆς τῆς δυνάμεως, ἀσκεῖ καὶ μεγίστην εἰδολογικὴν ἐπίδρασιν, ὀξύνουσα καὶ εὐρύνουσα τὸν νοῦν καὶ ὑπεκκαίουσα τὴν ἀγάπην, πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἐχετε ὅπ' ὄψιν σας, ὅτι ὁ ἐπιφανὴς Ἑλβετὸς ἱστορικός καὶ τεχνοκρίτης Jacob Burkhard ἐθεώρει εὐτύχημά του τὴν ἐπὶ τέσσαρα ἐξάμηνᾳ φοιτησὶν τοῦ ἐν τῇ Θεολογικῇ τῆς Basel Σχολῆς. Οὐδὲ εἶναι τυχαῖον τὸ γεγονός, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν κυριωτέρων ἐκπροσώπων τῆς φιλοσοφικῆς κινήσεως ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν κατὰ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετίαν ὑπῆρξαν ἢ εἶναι θεολόγοι. Καὶ ἐπειδὴ ἀπευθύνομαι πρὸς πρωτοετείς φοιτητὰς, ἀγνωστώντας πρόσωπα καὶ πράγματα, ὀφείλω νὰ ἀναφέρω τὰ ὀνόματα τῶν ἀοιδίμων καθηγητῶν Χρήστου Ἀνδρούτσου καὶ Βασιλείου Ἀντωνιάδου καὶ τῶν ἐπιζώντων καθηγητῶν Θεοφίλου Βορέα, Νικ. Λούβαρι, Ἰω. Θεοδωρακοπούλου καὶ Κωνστ. Σπετσιέρη.

Δὲν ἀρκεῖ ὅμως ἡ ἀριότης τῆς παρεχομένης ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μορφώσεως διὰ νὰ ἀποβῆ τις κατὰ πάντα ἀξίος τοῦ ὀνόματος θεολόγος καὶ δόκιμος τῆς Ἐκκλησίας στρατιώτης. Ἀπαιτοῦνται παρὸς ταῦτα καὶ ἄλλα σπουδαῖα προϋποθέσεις. Πρὸ πάντων πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἐδῶ ΚΛΗΣΙΣ, θεία κλήσις, ἢ ὁποία συμβαδίζει μὲ τὴν ΚΛΙΣΙΝ, πράγματα τὰ ὁποία ἡλίου ἦδη ὁ Ἐπίκτητος διὰ τὸν μέλλοντα κυνικὸν φιλόσοφον, τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον καὶ ἐκεῖνος ἀντελαμβάνετο, ὡς καὶ ἡμεῖς τὸ τοῦ θεολόγου, ὡς ἀποστολῆν, ὡς θὰ ἴδωμεν. Ἄν διὰ πᾶσαν ἐπιστήμην εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ἡ κλῆσις, πολὺ περισσότερον ἰσχυρὴ τοῦτο διὰ τὴν Θεολογίαν. Ἀπαιτεῖται ἐπίσης ζωηρὰ καὶ νηφάλιος θρησκευτικότης καὶ εὐφυΐα. Ὑπογραμμίζω ἰδιαιτέρως τὴν τελευταίαν λέξιν προκειμένου ἀφ' ἑνὸς περὶ τῆς θεωρητικωτάτης, λεπτοτάτης, ὑψηλοτάτης καὶ βαθυτάτης, ἅμα δὲ καὶ ἱερωτάτης τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου περὶ ἔργου τόσον χαλεποῦ, ὅσον εἶναι τὸ ἔργον τοῦ θεολόγου ἐν τῇ κοινωσίᾳ, μάλιστα δὲ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς. Ἀπαιτοῦνται ἐπίσης καὶ φιλομάθεια καὶ πολυμάθεια. Ὅσον ἐγκυκλοπαιδικώτερα καὶ δὴ καὶ φιλοσοφικώτερα εἶναι ἢ μόρφωσις τοῦ θεολόγου, τόσον βαθύτερα εἶναι ἢ κατανόησις τῶν θεῶν Γραφῶν, ἀφ' ἑνὸς, καὶ εὐκολώτερα καὶ ἀποτελεσματικώτερα ἢ ὑπερπράσις τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἰδεολογίας πρὸς τὰς παντοδαπὰς ἐναντίον αὐτῶν ἐπιθέσεις τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς στρατευομένης ἀθεΐας.

Πρὸς ἐπίτευξιν ὅμως τῆς αὐτῆς ἀμφιλαφούς μορφώσεως εἶναι ἀνάγκη οἱ φοιτηταὶ τῆς Θεολογίας νὰ παραμείνουν παντὶ τρόπῳ ξένοι πρὸς τὴν ἐπιπολάζουσαν δυστυχῶς παρ' ἡμῖν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νοστρωτιανῶν, κσθ' ἣν μοναδικὸς τῶν φοιτητῶν σκοπὸς εἶναι αἱ ἐξετάσεις καὶ τὸ πτυχίον. Ἀλλοίμονον εἰς τὴν ἐπι-

στήμην και εις τὸ ἔθνος, ὅπου τοιαύτη ἐπικρατεῖ παρά τοῖς φοιτηταῖς διεστραμμένη νοστροπία. Τρίς ἀλλοίμονον εις τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἱερὰν ἐπιστήμην, ὅταν τοιαυτὰ τινὰ φρονοῦν οἱ τρόφιμοι αὐτῶν.

Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν εὐδοκίμησιν τῆς ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμῶν ἐπιστήμῃ εἶναι, πρὸ παντός ἄλλου ἀνθρωπίνου ἐφοδίου, ἡ ἀγνότης τῆς καρδίας καὶ ἡ καθαρότης τοῦ ἤθους καὶ δὴ καὶ ἡ κρητὶς τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, ἡ ταπεινοφροσύνη. Ἦδη ὁ Πλάτων εἶχε παρατηρήσει ἐν τῷ Φαίδωνι «μη καθαρῶ ἐφάπτεσθαι καθαροῦ μη οὐ θεμιτὸν ἦ». Καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν μεταξὺ τῶν ἄλλων μακαρίζει «τοὺς καθαρούς τῆ καρδίας, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται». Καὶ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος παρετήρει «Βούλει θεολόγος γενέσθαι, .. τὰς ἐντολάς φύλασσε, διὰ προσταγμάτων ὀδυσσον' πρᾶξις γὰρ θεωρίας ἐπίβασις». Ὁ δὲ κράτιστος τῶν ἐρμηνευτῶν τοῦ Ἀποστ. Παύλου, ὁ θείος Χρυσόστομος, ἐκ προσωπικῆς πείρας ὁμιλῶν ἐτόνιζεν ὅτι «πρὸς τὸ νοῆσαι τὰ Παύλου, βίου καθαρὸν δεῖται». Τέλος ἀξιοσημειωτοὶ εἶναι καὶ οἱ λόγοι τοῦ Λουθηρου «Vivendo immo moriendo et damnando fit theologus, non intelligendo, legendo et speculando».

Κλείσατε τὰ ὦτά σας πρὸς τὸν πειρασμόν, ὅστις θὰ ψιθυρίσῃ εἰς τὰ ὦτά σας ἢ θὰ τολμήσῃ καὶ κατὰ πρόσωπον νὰ σᾶς ὑποστηρίξῃ τὴν ἀσεβῆ ὁσον καὶ μωρὰν γνώμην, ὅτι ἡ Θεολογία εἶναι μία ἱστορικὴ ἐπιστήμη, τὴν ὅποιαν σπουδάζει τις οὐδετέρως δῆθεν πρὸς αὐτὴν διακείμενος καὶ χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ συμμορφῶνται πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀπαραλλάκτως ὅπως ὁ φιλόλογος δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτελέῃ ὅσα διδάσκουν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἢ ὁ μουσικὸς, ὁ ὅποιος δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι καλλίφωνος ἵνα διαπρέψῃ εἰς τὴν μουσικὴν ἢ νὰ διδάξῃ τὴν ᾠδικὴν ἢ ὁ ζωγράφος, ὁ ὅποιος δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι αὐτὸς ᾠραῖος διὰ τὴν ζωγραφίαν ᾠραίας εἰκόνας! Θὰ ἀκούσητε πιθανῶς τοιαύτας βεβήλους καὶ σοφιστικὰς εἰσηγήσεις. Ἄλλ' ἀπαντήσατε εἰς αὐτὰς ἀδυστάκτως μὲ τὴν ῥήτραν τοῦ Κυρίου: «Ἐπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ», ἀν καὶ δὲν θὰ ἐλλείπουν καὶ διδασκτικώτερα ἀπαντήσεις παρεχόμενα διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀπὸ διαφόρων σοφῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων. Ἐν πρώτοις θὰ ἠδύνατό τις νὰ χρησιμοποίησιν τοὺς λόγους τοῦ Ἑλληνος φιλοσόφου Ἐπικτήτου, ὅστις ἐρωτήθει ὁποῖός τις πρέπει νὰ εἶναι ὁ θέλων νὰ «κυνίση», τ. ἔ. νὰ γίνῃ κυνικὸς φιλόσοφος, ἀπήντησε πρῶτον ὅτι «ὁ δὲξαι Θεοῦ τηλικούτω πράγματι ἐπιβαλλόμενος θεοχόλωτός ἐστι καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ δημοσία θέλει ἀσχίμονεῖν», ἔπειτα ὅτι «ὀφείλει τὴν αἰδῶ περιβεβληθῆσαι», ἔπειτα «τὸ ἡγεμονικὸν (ἐννοεῖται τοῦ νοῦ) καθαρὸν ποιῆσαι» καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ ἔχη τὴν συναίσθησιν, ὅτι ὁ κυνικὸς «ἄγγελος ἀπὸ τοῦ Διὸς ἀπέσταλται καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν ὑποδείξων αὐτοῖς, ὅτι πεπλάνηται κλπ.» καὶ ὅτι πρέπει νὰ «ἀπαγγέλλῃ τὰ ἀληθῆ μὴδ' ὑπὸ φόβου ἐκπλαγεῖς... μήτε τινὰ ἄλλον τρόπον ὑπὸ τῶν φαντασιῶν παρατραχηθεῖς ἢ συγχυθεῖς».

Θὰ ἠδύνατο ἐπίσης νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν μνημονευθέντα πειρασμόν μὲ τοὺς λόγους ἑνὸς σοφοῦ ῥαββίνου, τοῦ Jochanan ben Zakchai, ὅστις ἐρωτήθει πρὸς τινὰ πρέπει νὰ συγκριθῆ ὁ θεοσεβὴς σοφὸς ἀπεκρίθη «πρὸς καλλιτέχνην ἔχοντα μεθ' ἑαυτοῦ τὰ ὄργανα αὐτοῦ» ἢ μὲ τοὺς λόγους Γερμανοῦ σοφοῦ, τοῦ Henke, καθ' ὃν «θεολογικὴ σοφία μετ' ἀπιστίας καὶ ἀνηθικότητος θὰ ἦτο ὡς ἕαν ἐβάδιζέ τις γυμνόπους κρατῶν ὑπὸ μάλης τὰ ὑποδήματά του».

Διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς θεολογικῆς σας μορφώσεως καὶ τῆς διαπλάσεως τῆς προσωπικότητός σας τὰ μάλιστα ἀπαραίτητος εἶναι, ἐκτός τῆς κατ' ἴδιαν προσευχῆς, ἡ ἐνεργὸς συχρὴ συμμετοχὴ εἰς τὴν δημοσίαν λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, λατρείαν τόσο ᾠραίαν καὶ τόσο κατανυκτικὴν καὶ τόσο διδασκτικὴν καὶ ἐποικοδομητικὴν, καὶ ἰδιαίτερα ἡ τακτικὴ συμμετοχὴ εἰς τὴν μυστηριακὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν διδασκτικὴν δρᾶσιν αὐτῆς. Συνηθισατε ἀπὸ τὴν φοιτητικὴν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια.

Ἡ περὶ τοῦ προορισμοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων δημοσιευομένη ἐν ἄλλῃ σελίδι Συνοδικῆ Ἐγκύκλιος εἶνε ἀξία μεγίστης προσοχῆς, διότι ἡ ἐνεκεν ἐλλείψεως σπουδαστῶν ἀναστολῆ τῆς λειτουργίας των θὰ ἐματαίωσεν τὴν ὑπὲρ ἀνυψώσεως τῆς μορφωτικῆς σιάνθους τῶν ἐφημερίων καταβαλλομένην ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας προσπάθειαν. Κατάλληλος διαφώτισις θὰ ἠδύνατο νὰ πυκνώσῃ τὰς σπουδαστικὰς φάλαγγας εἰς τὰ Φροντιστήρια ταῦτα, πάντως ὁμως προθύμως θὰ ἐδέχοντο νὰ μετεκπαθῶσι πλείστοι τῶν ἐφημερίων τῆς δ' κατηγορίας, ὡς, ἄλλως τε, τεκμαίρεται καὶ ἐκ περαιτέρω δημοσιευομένου ἀποσπάσματος ἐγγράφου πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν», ἐκ τῆς κατηγορίας ταύτης προερχομένου. Οὐδεμίαν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι οἱ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι θὰ μεριμνήσωσι καταλλήλως, ὥστε νὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν ἐφημεριῶν ἄν θέσωσιν.

Ἐῦγε εἰς τοὺς ἐργάτας.

Μεταξὺ τῶν σποραδικῶς καὶ κατατετημημένως διατυπωθειῶν κατὰ τοῦ σινγεροῦ παιδομαζώματος διαμαρτυριῶν μεθ' ἱκανοποιήσεως σημειοῦμεν τὸ ὑπὸ τῆς ἐν Λονδίῳ κατ' αὐτὰς συνεδριασάσης νέας διεθνοῦς συνομοσπονδίας ἐλευθέρων ἐργατικῶν ἐνώσεων ὁμοφώνως καὶ ἐν ζωῇ ἀγαπητῆσει ἀποφασισθὲν ψήφισμα διαμαρτυρίας κατὰ τῆς ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν ἀποτολμηθείσης ἀπαγωγῆς ἑλληνοπαίδων. Τὴν πρᾶξιν ταύτην τὸ ψήφισμα χαρακτηρίζει οὐ μόνον ὡς ὕβριν κατὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, ἀλλὰ καὶ ὡς

σας ἐποχὴν νὰ βοηθήτε τὴν ποιμαίνουσαν ἐκκλησίαν εἰς τὸ κατηχητικὸν καὶ διδασκτικὸν αὐτῆς ἐν γένει ἔργον, «μηδὲν ἀπελπίζοντες». Ἀγαπήσατε τοὺς συμφοιτητάς σας, ὅχι μόνον τοὺς θεολόγους, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῶν ἄλλων σχολῶν. Συμπεριφέρθητε παντοῦ ὅπου εὐρίσκεσθε σεμνοπρεπῶς. «Ὁ λόγος ἡμῶν ἄλατι ἡρτυμένως». Ἀκτινοβολήσατε ὅπου εὐρίσκεσθε διὰ τῆς ζωῆς σας. «Στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως ὀδόντων καὶ βήματα ἀνθρώπου ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ», ὡς λέγει ὁ σοφὸς Σειράχ.

Ἀγαπάτε τὴν πατρίδα σας, τὴν ἰδιαιτέραν σας καὶ τὴν μεγάλην σας πατρίδα, τὴν μαρτυρικὴν, ἀλλ' ἐνδοξον καὶ αἰώνιον Ἑλλάδα. Ἐμφορήθητε ὑπὸ πνεύματος εἰρηνευτικοῦ καὶ συμβιβαστικοῦ, ἀπαραίτητου πάντοτε μὲν, μάλιστα δὲ ἐν τῇ ταραχάδεσάτῃ διὰ τὴν χώραν ἡμῶν σημερινῇ ἐποχῇ. Ἐχετε πάντοτε εἰς τὸν νοῦν σας τὸ ὑπὸ σοφοῦ διαμαρτυρομένου θεολόγου τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, τοῦ Κοκεῖου, δοθέντα ἑλληνιστὶ ὄρισμόν τοῦ θεολόγου, «Θεολόγος ἐστὶν ὁ τὸν Θεόν, ἐκ Θεοῦ, κατενώπιον Θεοῦ καὶ πρὸς δόξαν Θεοῦ λέγων». Καὶ πρὸ παντός μὴ λησμονήτε τὴν ἀθάνατον παραγγελίαν τῆς Σοφίας Σειράχ: «Τέκνον ἐάν προσέρχῃ δουλεύειν Θεῷ, ἐτοίμασον τὴν ψυχὴν σου εἰς πειρασμόν, εὐθρον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον».

Εἶτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Σεβ. Χίου, ἐχαιρέτησε καὶ ἠύλογησεν ἐκ μέρους τῆς ποιμαινούσης Ἐκκλησίας τοὺς φοιτητάς τόνισας εἰς αὐτοὺς τὰς ἐξαιρετικὰς ὑποχρεώσεις ἅς ἀναλαμβάνουσιν οὗτοι μάλιστα ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ἡ ὠραία ἐορτὴ κατελείσθη μὲ τὸν ἔθνικόν ὕμνον καὶ μὲ τὸ ᾄσμα τῆς χριστιανικῆς νεολαίας «Ἐλάτε νεῦτα στὸν Λυτρωτῆ».

ἐγκλημα καταδικασθὲν ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ΟΗΕ. Ἡ ἐν λόγῳ συνομοσπονδία, ἐκφράζουσα τὸν ἀποτροπιασμόν της διὰ τὸ ἐγκλημα τοῦτο, καλεῖ τὰ ἠνωμένα ἔθνη νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἄμεσον τῶν ἀπαχθέντων παιδιῶν ἐπιστροφήν εἰς τὰς οἰκογενείας των, συνιστᾷ δ' εἰς πάσας τὰς ὑπαγομένας εἰς τὴν διεθνή συνομοσπονδίαν ἐργατικὰς ὁργανώσεις νὰ προβῶσιν εἰς σχετικὰς παραστάσεις πρὸς τὰς κυβερνήσεις των.

Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου.

Δὲν γνωρίζομεν ἐπακριβῶς τίνα «δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου» ἐπροστάτευσεν καὶ κατοχύρωσε μέχρι τοῦδε ὁ ἐπὶ τοσοῦτον αἰσίσις οἰωνοῖς ὑπογράφας τὴν «Διακήρυξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου» ΟΗΕ, ὥστε νὰ καθορισθῇ καὶ εἰδικὸς κατ' αὐτὰς διεθνῆς ἐορτασμός της ἡμέρας της ἐν λόγῳ διακηρύξεως. Μόνον τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ὄργανισμός οὗτος ἐπέδειξε τηλικαύτην δὲν κηρύσαν σκέψους καὶ ἀμβλύτητα αἰσθημάτων ἐναντι τοῦ ἐγκλήματος της ὑπὸ τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν ἀπαγωγῆς δεκάδων χιλιάδων ἀνηλικῶν ἑλληνοπαίδων, διὰ τὸ ὁποῖον—ὡς ὀρθότατα ἐτόνισεν ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν ἑλλήνων ἐργατῶν εἰς τὸ προμνημονευθὲν συνέδριον της διεθνοῦς ἐργατικῆς συνομοσπονδίας—δλόκληρος ὁ πεπολιτισμένος κόσμος θὰ ἐπρεπε νὰ ἐχη ἐνεργῆ ὡς εἰς ἀνθρώπος καὶ νὰ ρήξῃ φωνὴν στιγματίζουσαν τὴν κατὰ τῶν ἀνθρώπων δικαιωμάτων προσβολὴν ταύτην,—μόνον τοῦτο τὸ γεγονός, λέγομεν, ἀρκεῖ νὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς κενὴν πάσης ἐννοίας τὴν, περὶ ἧς ὁ λόγος, διακήρυξιν καὶ νὰ ἀπορήσωμεν ἐπὶ τῷ ὅτι ἐθεσπίσθη καὶ διεθνῆς ἀνυπόστατος γεγονότος ἐορτασμός, ἀντι τοῦ ὁποίου ἤρμοζε νὰ βυθισθῇ εἰς πένθος σύσσωμος ἡ ἀνθρωπότης διὰ τὴν βδελυρὰν ταύτην καταπάτησιν τοῦ «Χάρτου τῶν ἀνθρώπων δικαιωμάτων».

Ἡ δ' κατηγορία.

Ἄμα τῇ δημοσιεύσει της περὶ τῶν νέων ἀποδοχῶν τῶν ἐφημερίων ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἤρχισαν νὰ διατυπῶνται παράπονα τῶν ἐφημερίων της δ' κατηγορίας, ὅτι «ἡδίκηθη ἡ πολυπληθεστερα καὶ ὄντως πενομένη καὶ δοκιμαζομένη» αὕτη τάξις τῶν ἱερέων, ἐνῶ «ἡ διαφορά μεταξύ τῶν κατηγοριῶν γ' καὶ δ' δὲν εἶνε μεγάλη, ὥστε καὶ ἡ μισθοδοτικὴ διαφορά νὰ εἶναι τόσον σημαντικὴ, λαμβανομένου ὑπ' ἄψιν ὅτι οἱ ἱερεῖς της τελευταίας κατηγορίας, καὶ μάλιστα οἱ νέοι, δὲν εἶναι τόσον ἀμόρφωτοι καὶ ἀστοιχείωτοι, καθότι οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν καὶ γυμνασιακὰ μαθήματα παρηκολούθησαν, καὶ κατ' ἴδιαν ἐδιδάχθησαν, καὶ εἰς περιοδικὰ θερησκευτικὰ καὶ μορφωτικὰ εἶναι ἐγγραμμένοι, καὶ βιβλία θερησκευτικὰ ἀγοράζουσι, καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν Κατηχητικῶν σχολείων ἀναλαμβάνουσι εἰς τὰς κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία, καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ποῦν καὶ δύο-τρία λόγια ὡς κήρυγμα εἰς τὸ ἐκκλησίασμα, καὶ ποικίλην ἐθνικοθηρησκευτικὴν δρᾶσιν ἐν τῇ ἐνορίᾳ των παρουσιάζουσι. Καλόν, λοιπόν, θὰ ἦτο—λέγουσι οἱ γράφοντες—πρὸς τελειότεραν αὐτῶν μόρφωσιν, νὰ ἰδρύνοντο κατὰ τόπους καὶ μητροπόλεις Φροντιστήρια πρὸς μετεκπαίδευσιν καὶ οὕτω αἴρεται τὸ δνείδος ὅτι εἶναι «ἀμόρφωτοι».

Ὁ παραγωνιζόμενος ἀγωνιστής.

Ἡ διὰ τὸν παραγωνισμόν δὲ τοῦτον δυσφορία τῶν ἱερέων της ἐν λόγῳ κατηγορίας καθίσταται βαθντέρα, διότι παροράται ὅτι

«Ὁ τῆς δ' ταπεινὸς καὶ ὀλιγογράμματος αὐτὸς ἱερεὺς ἦταν, εἶναι, καὶ θὰ εἶναι ὁ παρήγορος ἄγγελος της ἐνορίας του, καὶ διὸ αὐτὸς ἐπωμίσθη ἀνέκαθεν τὸ βάρος τῶν περιπετειῶν της Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ὡς ἀληθῆς στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ καὶ της Πατρίδος. Αὐτὸ τὸ ξεθωριασμένο ἀλλὰ θαυματουργὸν ῥάσον δὲν ἔπαυσε νὰ βάφεται μὲ αἷμα ἀπὸ αἰῶνων καὶ μέχρι ἀκόμη χθές. Αὐτὸς ὁ παραγωνισμένος παπᾶς ὑπῆρξεν ἕνας ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους συντελεστάς της ἀναστάσεως τοῦ Γένους, διότι αὐτὸς ἦτο κατὰ τὰ μῦθρα χροῖα της σκλαβιάς ὁ μόνος σχεδὸν διδάσκαλος τῶν Ἑλληνοπαίδων, ὁ ὁποῖος, κρατῶν ἀσβεστον τὴν λαμπάδα της Πίστης καὶ τοῦ Ἐθνους, ἐφώτιζε καὶ ἐθέρμαινε ἐθνικοθηρησκευτικῶς τὴν νσαρὰν καρδίαν τῶν μικρῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἐξεφύτρωσαν οἱ τιτᾶνες τοῦ «21». Αὐτὸς πολεμοῦσε ἀτρόμητος στὴ πρώτη γραμμῇ κρατῶν μὲ τὸ ἕνα χεῖρ τὸν Σταυρὸν καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὴν καρποφύλλιν, καὶ ἐπιπτεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος. Αὐτὸς τέλος ὁ περιηρονημένος παπᾶς ἀνέκαθεν ἐσφαγιάζετο, διεμελλίζετο, ἐκρημάζετο, ἐσταυρώνετο, ὅπως καὶ χθές ἀκόμη, πού ἡ λύσσα τῶν ἐχθρῶν ἐξέσπα στὸ ξεθωριασμένο καὶ ταπεινὸ αὐτὸ ῥάσον καὶ ἐπλοῦτιζε τὴν πινακοθήκην του μὲ ἑκατοντάδες Νεομαρτυρὰς παπάδες...».

Ὅθεν παρακαλοῦν νὰ διορθωθῇ ἡ προσγενομένη ἀδικία «εἰς τοὺς πραγματικῶς πενομένους καὶ ὄντως εὐδρασκομένους εἰς οἰκονομικὸν ἀδιέξοδον λειτουργοὺς αὐτοὺς τοῦ Ὑψίστου, ἵνα δυνήθωσι καὶ αὐτοὶ ἀπερισπάστως νὰ ὑπηρετήσωσι μὲ ὄλας των τὰς δυνάμεις, ὡς καλοὶ στρατιῶται της Ἐκκλησίας καὶ της Πατρίδος, καὶ ἀγωνιστοῦν ὑπὲρ τοῦ ἔργου της ἀνασυγκροτήσεως της χώρας...».

Τὸ γραμματικῶς καὶ συντακτικῶς σχεδὸν ἄπταιστον της πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν» ταύτης ἐκθέσεως μαρτυρεῖ ὄντως ὅτι ἡ ἐν λόγῳ κατηγορία τῶν ἐφημερίων περιλαμβάνει πολλοὺς καὶ μορφωτικῶς κατηρημένους διὰ τὸ ἱερόν των ἔργον ἱερεῖς. Ἀλλὰ καὶ ἀνεξαρτήτως της μορφώσεως, ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Πολιτεία θὰ ἐκτιμήσῃ ἐν καιρῷ βαθύτερον τὸ ἔργον τοῦ ἱεροῦ της ὑπαίθρου Κλήρου, ὥστε νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀρμοζούσαν ἐπανόρθωσιν. Ἡδὲ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἐσημειώσαμεν, ὅτι ἡ εἰς τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τοῦ Κλήρου δοθεῖσα λύσις δὲν εἶνε πάντως ἡ ἀπολύτως δικαία, ὥστε βασίμως νὰ ἀναμένεται ἡ προσήκουσα ἀποκατάστασις τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ πρέποντος.

Τὰ Ἱεροσόλυμα.

Τὸ ζήτημα τῶν Ἱεροσολύμων, διελθὸν διὰ πολλῶν καὶ λίαν κρίσιμων φάσεων, διηρυθιτήθη ἐπὶ τέλους ὀριστικῶς ὑπὸ της Γεν. Συνελεύσεως τοῦ ΟΗΕ, μετὰ πολλὴν δυστοκίαν ψηφισθείσης περὶ μέσων πον νύκτα της παρελθούσης Παρασκευῆς της διεθνοποιήσεως της ἁγίας Πόλεως. Καίτοι ὁμοσ αἱ νεώτεροι εἰδήσεις ἐμφανίζουσι ὡς ἀμφίβολον τὸ ἐκτελεστὸν της ἀποφάσεως ταύτης, ἐν τούτοις ὁ διεθνῆς χαρακτὴρ της ἱερᾶς Πόλεως μετὰ καὶ τῶν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῆ κατεσπαρμένων ἱερῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ προσκνημάτων μόνον διὰ της ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ΟΗΕ διεθνοποιήσεως εἶνε δυνατόν νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ ἐπὶ τῶν προσκνημάτων ἐκπαλαὶ κατησφαλισμένα δικαιώματα τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τὴν ἀνὰ τὴν Παλαιστίνην διηνεκῆ ἐιρήνην.

Ὁ ἠθικὸς παράγων.

Σημειοῦται διὰ πολλοστὴν ἐν τῷ τύπῳ φορὸν ἢ κατὰ τὴν ἐποχὴν μας παρακμὴ τοῦ ἠθικοῦ παράγοντος καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνασιτηλώσεώς του εἰς τε τὴν ἀτομικὴν, τὴν κοινωνικὴν, τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν διεθνή ζωήν. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε ἀνεξήγητον. Ἡ κατὰ τὸν αἰῶνά μας ἔκρηξις δύο τρομακτικῶν πολέμων, εἰς οὓς ἐνεπλάκη μονονοχη δλη ἡ ἀνθρωπότης, ἡ ἀναπήδησις ὀλοκληρωτικῶν κρατῶν, ὅποια τὰ ἀποτελέσαντα τὸν οἰκτρὸν ἐκείνον διδυμον "Αἶξονα, μάλιστα δὲ ἡ ἐκ τοῦ πολεμικοῦ χάους ἐκτραγεῖσα μπολιζεβικὴ ἐπανάστασις μετὰ τῶν γνωστῶν ἐπακολουθημάτων της, ἐπόμενον ἦτο νὰ ἐπιφέρουν τοιαύτην σύγχυσιν, ὥστε νὰ παρατηρηθῇ μία ἀδιαφορία πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀρχάς, χαρκτηριζομένη ὡς πλήρης σχεδὸν παρακμὴ τῆς ἠθικῆς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν προϊούσαν ἀκμὴν τοῦ ὕψιμου παράγοντος, τοῦ ἀντιπροσωπευομένου ὑπὸ τῶν τεραστίων προόδων τῆς τεχνικῆς, τῆς ἐπιστήμης, καὶ τῶν καθαρῶς οικονομικῶν διαφερόντων. Ὑπάρχουν ὁμως ἐνδείξεις, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀντελήφθησαν τὸ σφάλμα τῆς ἀποσκιρτήσεως καὶ τὴν εἰς τὴν αὐτὴ ἄγει καταστροφὴν. Ἡ Ἱστορία δὲν χωρεῖ πάντοτε κατ' εὐθείαν γραμμὴν. Ὑπόκειται, εἰς παρεκτροπὰς, πλανᾶται εἰς ἀπαγούσας ἀπὸ τὴν βασιλικὴν ὁδὸν περιδρομὰς. Ἐπανευρίσκει ὁμως κάποτε τὴν εὐθείαν. Αἱ πλάνα διδάσκουν" καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ πόνου καὶ τῆς δοκιμασίας διδασκαλία δημιουργεῖ ἀσφαλέστερον τὸν πρὸς τὴν ὀρθὴν διαβίωσιν δείκτην.

Μέγιστον πρόβλημα.

Αἱ τῆς τελευταίας δεκαετίας περιπέτειαι τῆς Ἑλλάδος, μάλιστα δὲ ἡ τελευταία, ὑπῆρξαν γενεσιουργοὶ προβλημάτων μεγάλων, τὸ μέγιστον ὁμως πάντων εἶνε ὁμολογουμένως τῆς ὄρφανίας τὸ πρόβλημα. Εἰς τριακοσίας καὶ ἡμίσειαν χιλιάδας περίπου ἀριθμοῦνται σήμερον τὰ ἑλληνικὰ ὄρφανά, τούτων δὲ τὰ μὲν ἀμφοτέρων τῶν γονέων ἔσπερημένα ἀνέρχονται εἰς περισσοτέρας τῶν τριάκοντα χιλιάδων, μόνον δὲ δέκα καὶ πέντε χιλιάδες περιθάλπονται εἰς Ὀρφανοτροφεῖα. Ὀρφανεύεται δηλονότι τὸ ἐν εἰκοστῷ τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ! Καλὸν εἶνε νὰ μὴ διαφεύγῃ τὸν ἀνορφάνευτον κόσμον ἡ θλιβερὰ αὐτὴ πραγματικότητα, διὰ νὰ μὴ παύεται κύπτων ἐπὶ τὴν ἐξέυρεσιν λύσεως καὶ τοῦ προβλήματος τούτου. Ἡ ὄρφανία εἶνε «ἀφόρητον», λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐν πολλῇ συγκινήσει πληροφορηθεῖσα παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου αὐτῆς Προέδρου περὶ τοῦ ἀκαμάτου ζήλου καὶ τῆς μεγάλης χριστιανικῆς καρτερικότητος, μεθ' ᾧ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Κ. Τσάτσος ὑπεστήριξε τὰ ζητήματα τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ὡς καὶ περὶ τοῦ ἐν γένει εἰς πᾶν ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα ἐπιδειχθέν ὑπ' αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος, δι' ἔγγραφου αὐτῆς ἐξέφρασε πρὸς αὐτὸν θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὸ δυνάτως μέγα ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελεσθὲν ἐν μέσῳ τοσοῦτων ἀντιξοοτήτων ἔργον.

Τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐξέφρασε καὶ πρὸς τοὺς ἀντιπροέδρους τῆς Κυβερνήσεως κ. κ. Π. Τσαλδάρην καὶ Σ. Βειζέλλον, ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων Π. Κανελλόπουλον, Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, Στ. Γονατᾶν, Ν. Ζέρβαν, Γ. Παπανδρέου καὶ Σπ. Μαρκεζίνη, διὰ τὰς πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας προσπάθειάς αὐτῶν ἐν τῇ ἐπιλύσει τῶν αὐτῶν ζητημάτων.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευσις. Τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας διαπιστώσαν ἐκ τῶν ὑποβληθέντων ἐπ' ἐσχάτων στοιχείων ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγγαφέντων εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων ὑποψηφίων Ἱερέων εἶναι δυσαναλόγως μικρὸς πρὸς τε τὸν ἀριθμὸν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων καὶ πρὸς τὰς μεγάλας δαπάνας, ἃς καταβάλλει τὸ Κράτος διὰ τὴν συντήρησιν τῶν Φροντιστηρίων αὐτῶν, ἀφ' ἐνὸς μὲν παρέτεινε τὰς ἐγγραφὰς εἰς αὐτὰ μέχρι 10 Ἰανουαρίου 1950, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐξαπέλυσε νέαν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας τῆς Ἐπικρατείας, παρακαλοῦν αὐτοὺς ὅπως μεριμνήσωσι διὰ τὴν ἐγγραφὴν καὶ ἄλλων ὑποψηφίων Ἱερέων, ὡς καὶ τὴν μετεκπαίδευσιν τῶν ἤδη κεχειροτονημένων μὴ προσοντούχων Ἐφημερίων. «Ἐν ἀντιθέτῳ περιπτώσει — ἐπιλέγει ἡ Ὑπουργικὴ ἐγκύκλιος — ὁ θεσμὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων δὲν ἔ' ἀποδώσῃ τοὺς προσδοκωμένους καρποὺς ἐπὶ μεγίστῃ ζημίᾳ τῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας».

Ἀποστολικὴ Διακονία: Ἀνακαισιθέντος τοῦ ἄνω ὀρόφου τοῦ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Πετρακῆ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, ἐγκατεστάθησαν ἐν αὐτῷ περὶ τοὺς 40 φοιτητὰς τῆς Θεολογίας. Ἡδὴ ἐκκενωθέντων καὶ τῶν λοιπῶν ὀρόφων ἤρχισεν ἡ ἐπισκευὴ αὐτῶν, μεθ' ἣν θὰ προσληφθῶσι καὶ ἄλλοι Φοιτητὰς.

Ἐν τῷ Θεολογικῷ Οἰκοτροφείῳ θὰ διδασκῶσιν εἰς τοὺς φοιτητὰς τῆς Θεολογίας τὰ ἐξῆς μαθήματα: 1) Βυζαντινὴ Μουσικὴ, 2) Ξέναι γλῶσσαι (Ἀγγλικά καὶ Γαλλικά), 3) Στοιχεῖα Λογιστικῆς, 4) Στενογραφία.

Ἐν μέσῳ πρωτοφανοῦς συρροῆς κόσμου διεψήχθη ἡ ἐορτὴ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ ἱερῷ προσκυνηματι τοῦ Δαφνίου. Πρὸς τοὺς πολυπληθεῖς προσκυνητὰς ἐγένοντο ἀπὸ μικροφώνου δέκα πέντε ὁμιλίαι ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διοκονίας καὶ τῶν Ἐφημερίων τοῦ ἱεροῦ προσκυνηματος. Χορὸς ἐκ φοιτητῶν καὶ φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἔψαλλε ἀπὸ τοῦ μικροφώνου διαφόρους ἐκκλ. ὕμνους καὶ χριστιανικὰ ἔσματα.

Ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Ἀποστ. Διακονίας καλέσας τὰς φοιτητριάς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἀνέπτυξεν εἰς αὐτὰς τοὺς διὰ τῆς ἰδρύσεως Σχολῆς τῶν Διακονιστῶν ἐπιδικωμένους σκοποὺς καὶ διέγραψε τοὺς νέους ὀρίζοντας, οἵτινες διαγράφονται πρὸς δρᾶσιν τῆς χριστιανικῆς γυναικὸς καὶ δι' τῆς θεολογίας.

Ὑπὸ τῆς Ἀποστ. Διακονίας ἐξεδόθη ἐπιμελεῖα τοῦ Καθηγητοῦ καὶ Γεν. Διευτῆ τῆς Ἀποστ. Διακονίας κ. Β. Βέλλα «Μέγας χάρτης τῆς Παλαιστίνης κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» πρὸς χρῆσιν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τῶν δημοσίων τοιούτων. Ὁ χάρτης παριστᾷ ἐν σχεδιαγράμματι καὶ τὰς πορείας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Ἀποστ. Διακονίας, ἀδυνατῶν νὰ εὐχαριστήσῃ ἕνα ἕκαστον χωριστὰ πάντας ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς ἐτησίως ἐκθεσίως τῶν πεπραγμένων εἶχον τὴν καλωσύνην νὰ ἐκφράσωσιν εἰς αὐτὸν τὰς εὐχὰς καὶ τὴν χαρὰν τῶν ἐπὶ τῷ συντελεσθέντι ἔργῳ, ἐπιθυμεῖ ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς νὰ εὐχαριστήσῃ πάντας τούτους καὶ νὰ διαβεβαίωσῃ αὐτοὺς ὅτι ἡ πρόφρων αὐτῶν ἐκδήλωσις εἶναι μὴ ἠθικὴ ἐνίσχυσις διὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ καὶ διὰ πάντας τοὺς ὑπὲρ τῶν σκοπῶν αὐτῆς ἐργαζομένους.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῇ 1 μεσοῦντος ἐδέχθη

πρός άποχαιρετισμόν τόν προσελθόντα εις έπίσκεψιν αὐτοῦ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς κ. Μιχαήλ, μεταβαίνοντα εις τήν έν Νέα Ὑόρκη θέσιν του.

— Αὐθημερόν περί τήν μισημβρίαν ἡ Α. Μ. μεταβάς εις τό μέγαρον τῆς Βουλῆς έτέλεσεν άγιασμόν επί τῇ ένά, ξει τών έργασιών τῆς Βουλῆς.

— Κατά τό διαρρεῦσαν δεκαπενθήμερον ἡ Α. Μ. έδέχθη εις άκράσιν πολλούς τών παρεπιδημούντων έν Ἀθήναις Σεβ. Μητροπολιτών, κληρικούς, έπιτροπὰς διαφόρων όργανώσεων καί άντιπροσωπεΐαν τών γυναικείων σωματείων.

— Τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ (7) ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος άνεχώρησεν άεροπορικῶς εις Ἰωάννινα.

— Τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ (8) ἡ Α. Μ. δεχθεΐς έν τῇ έν Ἰωαννίνοις οίκίᾳ αὐτοῦ λαϊκάς έπιτροπὰς καί προΐσταμένους ύπηρεσιών, συνειργάσθη μετ' αὐτῶν επί διαφόρων τοπικῶν ζητημάτων. Αὐθημερόν δ' έπεσκέφθη τό νοσοκομεΐαν Χατζηκώστα, τό Ἱεροδιδασκαλεΐον Βελλάς, τό Πανηπειρωτικόν Στάδιον, τά ἱατρεία τοῦ ΠΙΚΠΑ καί τά Κατηχητικά σχολεΐα καί έζήτησε πληροφορίας περί τῆς λειτουργίας αὐτῶν καί τών άναγκῶν τών.

— Αὐθημερόν ἡ Α. Μ. έπεσκέφθη τόν οίκουροῦντα δήμαρχον Ἰωαννιτών καί άντήλλαξε μετ' αὐτοῦ σκέψεις επί ζητημάτων τῆς πόλεως.

— Τῷ Σαββάτῳ (10) ἡ Α. Μ. παρέστη εις τήν έν τῷ στρατιωτικῷ θεάτρῳ τών Ἰωαννίνων γενομένην συγκέντρωσιν πάντων τών προέδρων τών Κοινοτήτων τοῦ νομοῦ. Εἰς τούς συγκεντρωθέντας ὠμίλησαν ὁ διοικητής τοῦ σώματος στρατοῦ καί ὁ άναπληρωτής τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἡπειροῦ διά τό πρόβλημα τοῦ έπαναπατρισμοῦ καί τῆς άνορθώσεως τῆς ύπαΐθρου χώρας. Ἐν τῇ πρὸς τούς συγκεντρωθέντας ὠμίλιᾳ αὐτοῦ ὁ Μακαριώτατος εἶπε, σὺν ἄλλοις, ὅτι, «άν έγκαταλειψωμεν τό καφενεΐον καί τήν χαρτοπαιξίαν καί άν ὅλοι στραφωμεν πρὸς τήν γῆν, έντός πενταετίας ἡ Ἡπειρος, μετ' τήν κατανόησιν τών άναγκῶν τῆς, τήν ὁποίαν εὕρσκει άπό τὰς στρατιωτικὰς άρχάς, θά μεταβάλλῃ ὁμιν».

— Ἐπί τῇ ὀνομαστικῇ έορτῇ τῆς Α. Μ. (12) έν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῶ Ἰωαννίνων έτελέσθη πανηγυρικῇ λειτουργίᾳ, Ιεροουργούντων τών Σεβ. Μητροπολιτῶν Δρυϊνουπόλεως Δημητρίου, Παραμυθίας Δωροθέου καί Ἀρτης Σεραφείμ. Παρέστησαν αἱ άρχαί τῆς πόλεως Ἰωαννίνων καί πλήθῃ λαοῦ. Μετὰ τήν λειτουργίαν ὁ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος έδέχθη έν τῇ έν Ἰωαννίνοις οίκίᾳ αὐτοῦ τὰς άρχάς τῆς πόλεως καί τὰ προσελθόντα πρὸς ὑποβολήν εύλαβῶν συγχαρητικῶν εύχῶν πλήθῃ.

Ἐπί τοῖς ὀνομαστηρίοις τῆς Α. Μ. έν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῶ Ἀθηνῶν τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ, Ιεροουργούντων τών Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἰωακείμ, Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κ. Γερμανοῦ καί τοῦ θεοφιλ. Ἐπισκόπου Εὐρίπου κ. Ἀλεξίου, έτελέσθη πανηγυρικῇ λειτουργίᾳ, μεθ' ἣν τὰ μέλη τῆς Ἱ. Συνόδου, πλείστοι έπίσημοι καί λαός κατέκλυσαν τό μέγαρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ένθα ὑπέγραψαν εις τό επί τούτῳ άνοιγόν βιβλίον συγχαρητηρίων. Εἰς τό Γραφεΐον τῆς Α. Μ. καθ' ὄλην τήν ἡμέραν τῆς ὀνομαστικῆς Αὐτοῦ έορτῆς έλήφθη πλήθος τηλεγραφημάτων έξ ὄλης τῆς Ἑλλάδος· καί έκ τοῦ έξωτερικοῦ, έν οἱς τών Ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων, Ἀντιοχείας, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης, ὡς καί πάντων τών Ἱεραρχῶν τῆς χώρας. Πλείστα έπίσης τηλεγραφήματα διεβίβασαν διάφοροι όργανώσεις καί άτομα εις τό γραφεΐον τῆς Α. Μ. καθ' ὄλην τήν ἡμέραν τῆς έορτῆς καί κατά τὰς έφεξῆς ἡμέρας.

— Κατ' έντολήν τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡ Πρωτ' συγκελλία τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς άπέλυσε πρὸς έβδομάδος τήν έν τῷ άνά χεΐρας φύλλῳ δημοσιευομένην Ἐγκύκλιον, διά τῆς ὁποίας έντέλλονται τὰ Ἐκκλ.

Συμβούλια τών Ι. ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ὅπως τὰ κατά τήν Κυριακήν, 11 μεσοῦντος, πραγματοποιηθσόμενα έσοδα τών Ι. ναῶν διατεθοῦν διά τούς συμμοριοπλήκτους, καθ' ἃ ἡ Ἱερά Σύνοδος εἶχεν άποφασίσει περί πάντων τών Ι. ναῶν τῆς χώρας.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Μητρόπολις Σισανίου—Σιατίστης

Γράφουσιν ἡμῖν έκ Σιατίστης ὅτι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σισανίου καί Σιατίστης κ. Ἰάκωβος κατά τήν περίοδον τών έπιχειρήσεων τοῦ Γράμμου έπεσκέφθη επί τόπου τὰ έν τῇ έπαρχίᾳ του τμήματα τοῦ μαχομένου στρατοῦ έμψυχώσας αὐτὰ δι' έπικαιρῶν ὁμιλιῶν, μετὰ δε τήν λαμπράν νίκην έν Βιτίῳ καί Γράμμῳ, μεταβάς καί αὐθις πρὸς έπίσκεψιν τοῦ νικηφόρου στρατοῦ εις ὅλας τὰς περιοχὰς τῆς έπαρχίας του, διηρημένησε πρὸς τούς νικητὰς τήν εύγνωμοσύνην τοῦ επί τόσα έτη δευνοπαθήσαντος ποιμνίου του. Πανταχοῦ έγένετο δεκτός μετ' άπεριγράπτου ένθουσιασμοῦ. Εἰς τὰ αίματόβρεκτα ὑψώματα τῆς περιφέρειας Ἑπταχωρίου καί Πενταλόφου έτέλεσεν έπιβλητικὰ μνημόσυνα τῇ συμμετοχῇ τοῦ στρατοῦ καί προσσηχθήτη επί τών τάφων τών νέων ἡρώων τοῦ έθνους.

Κατά τούς τελευταίους μήνας, ἡ Α. Σ. έπεσκέφθη κατ' έπανάληψιν τὰ Κέντρα Ἀσφαλείας καί παρηκολούθησε τό έργον τοῦ έπαναπατρισμοῦ εις 65 χωρία τῆς Ἑπαρχίας, δούς έν συγκεντρώσει τὰς προσηκουσας συμβουλὰς εις τούς έπαναπατριζομένους χριστιανούς του, μεταβάς δ' εἶτα εις Θεσσαλονίκην καί Κοζάνην συνειργάσθη μετὰ τών άρμοδίων πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν άρχῶν διά κατεπιγούσας ὑποθέσεις, ὡς εἶναι τό ζήτημα τῆς έπισκευῆς τῶν κατεστραμμένων οίκιῶν καί σχολειῶν, ἡ άποστολή τροφίμων εις τὰς ὀρεινὰς περιοχὰς, ἡ παροχή δωρεῶν Ιατρικῆς περιθάλψεως κλπ.

Διά Β. Δ. άπενεμήθη τῷ Σεβ. Σισανίου τό Μετάλλιον τών έξαιρέτων πράξεων.

Ἐπὶ τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας άπεφασίσθη ὅπως εις τε τήν Σιατίστην καί τήν λοιπήν έπαρχίαν λειτουργήσουν 4 Κατηχ. Σχολεΐα διά τούς μαθητὰς τών δύο Γυμνασίων, τοῦ Τραπεαντζεΐου καί τοῦ Τσοτυλίου, καί 36 διά τούς μαθητὰς τών Δημ. Σχολειῶν. Ἡ έναρξίς τών μαθημάτων έγένετο δι' ὠραίας τελετῆς παρουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, τών Ἀρχῶν καί τοῦ λαοῦ. Εἰς αὐτὰ διδάσκουν ὁ βοηθός Ἱεροκήρυξ κ. Παπαδημητρίου, οἱ θεολόγοι καθηγηταί τών Γυμνασίων, ζηλωταί κληρικοί καί εὐσεβεΐς διδάσκαλοι.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Τῇ 2 μεσοῦντος άνεχώρησεν άτμοπλοϊκῶς εις Ἀμερικὴν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Μιχαήλ.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κατά τόν άπολογισμόν τοῦ β' συνεδρίου τῆς ὑπὸ τό ὄνομα «Κομσομόλ» όργανώσεως τῆς σοβιετικῆς νεολαίας, ὁ γενικός γραμματεὺς αὐτῆς Νικόλαος Μιχαήλωφ έν τῷ έγκαινιστικῷ λόγῳ του διεκήρυξεν ὅτι «κατά τούς τελευταίους χρόνους ἡ διεύθυνσις τών Κομσομόλ παρετήρησεν αξίουςαν δραστηριότητα τών έκκλησιαστικῶν, ὅτινες άποπειρῶνται νά έπεκτεΐνουν τήν έπιρροήν των επί τῆς νεολαίας, εμφανιζομένην ὡς άνεκτὴν εις τινὰς τάξεις τῶν νέων. Ἡ στάσις αὐτῆ εἶνε άπαράδεκτος—έδήλωσεν ὁ ρήτωρ—. Τό Κομσομόλ δέν δύναται νά εἶνε άδίεφορον ὡς πρὸς ὅ,τι άφορᾷ εις τήν θρησκείαν. Τό καθῆκον τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας εἶνε νά προπαγανδίξῃ ὑπέρ τῆς πεφωτισμένης έπιστήμης. Ἡ θρησκεία άποτελεΐ άμεισον άντίθεσιν πρὸς τήν έπιστήμην».

Ἡ περί ἧς ὁ λόγος όργανώσις τῆς νεολαίας άριθμεΐ σῆμερον 9 έκατομμύρια νέων καί νεανίδων, προοριζομένων νά άποβῶσιν οἱ οἰκοδόμοι τοῦ κομμουνισμοῦ· τοιοῦτος έν τῷ καταστατικῷ τῆς ὀρίζεται ὁ κύριός της σκοπός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΚΣΤ' ΤΗΣ "ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,, (1949)

Ἐπίσημα: Πρωτοεραρχικά Ἐυχετήρια (Χριστοῦγεννα—Νέον Ἔτος) 17.—Ἐόρτια Γράμματα Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν 33. Τὸ Διάγγελμα τοῦ Λάμπη 42, 55, 147, 161.—**Ἰω. Ν. Καμίση,** Ἐκθεσις πεπραγμένων τῆς ἐκκλησ. ἐκπαιδευσεως 68.—**Ἀμ. Σ. Ἀλιβιζάτου,** Ἐκθεσις τῆς διαχειρίσεως τῆς συνδρομῆς τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου 1947 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1948 σ. 83.—Ἐγκύκλιος Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἐπὶ τῷ μνημοσύνῳ τῶν μαρτυρησάντων ἑλλήνων ἱερέων 107.—Ἡ ἔναρξις τῆς Ἐθνικῆς Ἐβδομάδος. Ἡ ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας 109.—Ἡ 25ῃ Μαρτίου διπλῆ ἑορτὴ τῆς Ἑλλάδος (Ραδιοφών. Μήνυμα Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν) 113.—Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Δαμασκηνὸς πρὸς τὸ εὐσεβὲς πλῆρωμα τῆς Ἀγιοπάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει τοῦ Κυρίου 137.—Πεπραγμένα τοῦ Ἀ' Ἐξαμήνου οἰκονομ. ἔτους 1948—1949 τοῦ TAKE. 149.—Τὰ κατὰ τὸν θάνατον καὶ τὴν κηδείαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ 170—194.—Ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος Σπυρίδωνος 202—208.—Ἡ πρώτη συνεδρία τῆς ἱ. Συνόδου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου 208—220.—Τὰ Ἐνθρονιστήρια Γράμματα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος 234.—Μία σπουδαία ἀπόφαισις περὶ τῶν ἀπαχθέντων ἑλληνοπαίδων 258.—**Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Παντελεήμονος,** Συμπάθεια Ἀγγλικανῶν πρὸς τὴν δοκιμαζομένην Ἑλλάδα 259.—Ἀπαντήσεις εἰς τὰ Ἐνθρονιστήρια Γράμματα 265, 282, 329, 361, 393.—Ἐκκλησις τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ὑπὲρ τῶν συμμοριοπλήκτων 297.—Συγχαρητήρια τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Οὐσάλλας καὶ ἀπάντησις Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν 313.—Συγχαρητήρια Προτεστ. Ἐπισκοπελιανῆς Ἐκκλησίας Ἡν. Πολιτειῶν Ἀμερικῆς καὶ ἀπάντησις Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν 314.—**Δαρίσης Δωροθέου,** Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. 318, 336.—Ἡ ἐπιστράτευσις τῆς ἀγάπης. Αἱ θυσίαι τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ δέμα τοῦ ἐπαναπαρισμοῦ 346, 368.—Ἡ νέα Ἱερά Σύνοδος 351.—Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν Ἐφημερίων (Ἐπιφυλακτικὴ ἀπόφαισις) 387.—Περὶ ἐφαρμογῆς τῆς περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν Ἐφημερίων Ἀποφάσεις (Ἐπιφυλακτικὴ Ἐγκύκλιος) 396.—Περὶ διαθέσεως τῶν εἰσπράξεων τῶν ναῶν τῆς Κυρ. 11 Δεκ. ὑπὲρ τῶν συμμοριοπλήκτων (Ἐγκ. Ἀρχιεπισκοπῆς) 398.—Ἡ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ δεξιῶσις τῶν νέων φοιτητῶν 401.

Νόμοι, Διατάγματα κλπ.: Κανονισμὸς Κλάδου ἀσφαλίσεως τοῦ ὀρθοδόξου ἐφημερ. Κλήρου κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας 19.—Α. Ν. 956, Περὶ ρυθμίσεως ἐκκλησιαστικῶν τιμῶν ζητημάτων 154.—Α. Ν. 957, Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τιμῶν ἀφορωσῶν τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 156.—Περὶ ἑορτασμοῦ τῆς 19ης Ἐκατονταετηρίδος τῆς Χριστιανικῆς Ἑλλάδος (Νόμος 984) 249.—Νόμος 1017, Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ τοῦ TAKE διατάξεων αἰ ἀθεντικῆς ἐφημερίας τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2200/40 Α. Ν. «Περὶ ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων κλπ.» 266.—Νομοθ. Διάταγμα 1158, Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 671/1943 Νόμου «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» 345.

Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι: Περὶ τῆς συστηματοποιήσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων 34.—Περὶ τελείσεως μνημοσύνων τῶν πεσόντων Κληρικῶν. Περὶ ὑποβολῆς ἐκθέσεων τῆς δράσεως τῶν Μητροπολιτῶν 67.—Περὶ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἐξαήμερον 82.—Περὶ τῶν Πράξεων τῶν Παλαιοημερολογιτῶν 105.—Περὶ τῶν εἰς τὰ Πολιτικά Δικαστήρια καταφευγόντων Κληρικῶν 302.—Περὶ τῆς ψήφου τῶν γυναικῶν 302.—Περὶ τῆς ἀποκρύψεως τῶν

εἰσπράξεων τῶν ναῶν 303.—Περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων 397.

Ἐπίκαιρα: **Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Παντελεήμονος,** Μνημόσυνον (Μιχ. Γαλανοῦ) 5.—**Ἀμίλνα Σ. Ἀλιβιζάτου,** Αἱ ἠθικαὶ βάσεις τοῦ Ο. Η. Ε. 25.—**Τῆς Διευθύνσεως,** Τὸ Βερολίνον 153.—**Τῆς Διευθύνσεως,** Πάντες εἰς τὴν θοῦσαν 314.

Ἐόρτια: **Νύσσης Γερμανοῦ,** Προφύεις ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει 3.—**Τῆς Διευθύνσεως,** Ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα 121.—**Τῆς Διευθύνσεως,** Ὁ ἄνθρωπος τῶν Χριστογεννῶν 394.—**Δαρίσης Δωροθέου,** Χριστοῦγεννα 395.

Ἐκκλησιαστικά: **Ἀμίλνα Σ. Ἀλιβιζάτου,** Ὁ ἐν Ἑλλάδι περιορισμὸς τῆς θρησκευτ. ἐλευθερίας καὶ ὁ προσηλυτισμὸς 35.—**Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Παντελεήμονος,** Ἐκκλησιαστικὴ ἀνοικοδόμησις ἐν Ἑλλάδι 38.—**Θ. Β.** Ἡ συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν 163.—**Σάμου Εἰρηναίου,** Τὸ Κράτος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἡ Ἱερουσαλήμ 208.—**Νύσσης Γερμανοῦ,** Αἱ μαρτυρίαι τῆς σημερινῆς Ἐκκλησίας 253.—**Ἀλεξ. Βαμβέτσου,** Προσοχὴ εἰς τὸν Κλήρον 332.

Ἠθικοθρησκευτικά: **Δαρίσης Δωροθέου,** Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς εἰρήνης 49.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ἡ ἀγάπη ἔχει τὴν ὑπεροχὴν 115.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου 125.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Χριστιανικὸς γάμος 220.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ἐκδικησις 267.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Μὴ ἀκούωμεν τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ 303.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ὁ θεὸς Σπορευδὸς 330.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ἡ ἀγαθότης τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα 361.—**Σάμου Εἰρηναίου,** Ὁ χριστιανισμὸς φῶς λυτρώσεως τῶν λαῶν 377.

Ἀπολογητικά: **Εὐαγγ. Θεοδώρου,** Ἀπολογητικὴ ἀξιολογία 307, 321.

Ἱστορικά: **Ἄνδρ. Ν. Νομικοῦ,** Ἱερῶν κειμηλίων δεινοπαθήματα 8.—**Ταλαντίου Βασιλείου,** Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Θεοφάνης Σιατιστεῦς μετέσχε τοῦ Κινήματος τοῦ 1862; 40.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ὁ Ἐπίσκοπος Κέας καὶ Κύθου Νικόδημος Ρουσσὸς 67, 129, 140, 156, 211.—**Ζακύνθου Χρυσοστόμου,** Ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ὁρθοδ. Κλήρου εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν 126, 138.—**Ταλαντίου Βασιλείου,** Ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ τοῦ Σκύρου Γρηγορίου πρὸς τὸν Ἰω. Καποδίστριαν 252, 269.—**Μεσσηνίας Πολυκάρπου** (†), Διδάγματα ἐκ τῆς Ἱστορίας 286.

Λειτουργικά: **Π. Ν. Τρεμπέλα,** Ἀρχαὶ καὶ πρόοδοι τῆς λειτουργικῆς κινήσεως 6.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ἀφετηρία καὶ κύριος σκοπὸς τῆς λειτουργικῆς κινήσεως 52.—**Χρ. Ν. Ἐνιολείδου,** Ἡ γονυκλισία τῆς Κυριακῆς 54, 148, 162, 238, 257.—**Π. Ν. Τρεμπέλα,** Αἱ ἐπὶ μέρους ἐπιδιώξεις τῆς λειτουργικῆς κινήσεως 73.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ἡ δευτέρα ἐπιδιώξις τῆς λειτουργικῆς κινήσεως 157.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ἡ τρίτη ἐπιδιώξις τῆς λειτουργικῆς κινήσεως 213, 236.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Γενικοὶ χαρακτηρισμοὶ τῆς Ἀνατολικῆς λατρείας 255.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ἡ θυσία καὶ προσφορὰ τῆς Εὐχαριστίας ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ὀρθοδόξῳ Λατρείᾳ 272.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ἡ συνιερουργία Κλήρου καὶ λαοῦ ἐν τῇ λατρείᾳ 287.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ἡ ἐννοια τῆς συνιερουργίας 362.—**Τοῦ αὐτοῦ,** Ἡ εἰς ἐπήκοον ἀνάγνωσις τῶν εὐχῶν 381.

Ποιμαντικά: **Κῶνον Ἐμμανουήλ,** Ἡ κλήσις εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον (κατὰ τὸν Massillon) 50, 250.—**Ἀρχιμ. Ἰεζεκιήλ Καλαϊτζή,** Κατηχητικὸν καὶ Ἱερεὺς 274.—**Αἰμ. Τιμιάδου,** Βοηθὸς τῶν Ἱερέων 304.—**Ε. Γ. Μ.** Ἡ ἐνοριακὴ ζωὴ. Νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ ὑπάρχον ἐμψυχον ὕλικόν 366.

Ἀγιογραφικά: **Ἀρχιμ. Αἰμ. Τιμιάδου,** Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ἀρχαιότερου κειμένου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης 288

γικά: *Προσβυτ. 'Ιωάν. Σ. Ράμφου*, 'Η ασία και Φαρμακολύτρια 27.—*Τοῦ αὐτοῦ*, κλέσιος «ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ» 132, 145.—*ρη*, 'Ο ἅγιος 'Ιωάννης ὁ Δαμασκηνός 378, 398.
 ὀνιολογικά: *Θυατείρων Γερμανοῦ*, 'Ο Κομ-
 283.—*Σάμου Βίρηγαίου*, 'Η ἐργασία δόξα
 ὄμων καὶ τῶν λαῶν 330.

οστολικὴ Διακονία: 'Απολογισμὸς τῆς
 'Αποστολικῆς Διακονίας 75.—'Η 'Αποστολικὴ Διακονία
 ὡς 'Ιεραποστολὴ ἐν τῇ 'Αρχιεπισκοπῇ 'Αμερικῆς 164.
 —'Η Σχολὴ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας 227.—*Βασ.*
Μ. Βέλλα, 'Ο αἰδιδιμος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν Δα-
 μασκηνός καὶ ἡ 'Αποστολικὴ Διακονία 234.—*Τοῦ αὐ-*
τοῦ, 'Εκθεσις τῶν πεπραγμένων τῆς 'Αποστ. Διακο-
 νίας κατὰ τὸ ἔτος 1948—49, σ. 315, 333, 364, 383.—'*Ε-*
δέσεως καὶ Πέλλης Παντελεήμονος, 'Η 'Αποστολικὴ
 Διακονία 353.

Χριστιανικὴ 'Αγωγή: *Νύσσης Γερμανοῦ*, 'Εκ-
 κλησία καὶ εὐθὺνα γονέων καὶ παιδιῶν 271.—*Εὐαγγ.*
Θεοδώρου, 'Η στάσις τῶν νέων ἀπέναντι τῆς θρη-
 σκαίας 290.

Οἰκουμενικὴ κίνησις: *Κορινθίας Μιχαήλ*, «Κοι-
 νωνία 'Εκκλησιῶν» 65.—*Τῆς Διευθύνσεως*, Οἱ ἱλαροὶ δό-
 ται 82.—*Θυατείρων Γερμανοῦ*, *Audiatur et altera pars*
 122.—'*Εδέσεως καὶ Πέλλης Παντελεήμονος*, Κοινωνία
 'Εκκλησιῶν 123.—'*Ιω. Καμύρη*, 'Η 'Ορθόδοξος Καθολι-
 κὴ 'Εκκλησία καὶ αἱ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὰς ἑτερο-
 δόξους 'Εκκλησίας καὶ τὴν Κοινωνίαν τῶν 'Εκκλησιῶν
 130, 141, 159, 195, 222.—*Κορινθίας Μιχαήλ*, Περὶ τοῦ
 Συνεδρίου τοῦ 'Αποτελλοδάρχου 210.

Λόγοι: *Σάμου Βίρηγαίου*, Διατί ὁ 'Ιερὸς Κλῆρος
 ἀποτελεῖ τὸν κύριον στόχον τῆς ἀθεΐας 107.—*Τοῦ αὐ-*
τοῦ, Τί εἶναι οἱ νεκροὶ διὰ τοὺς ζῶντας 128.—*Ταλα-*
τίου Βασιλείου, 'Επιμνημόσυνοι εἰς Δαμασκηνὸν ἐπὶ
 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν καὶ Πάσης 'Ελλάδος 240.

'Ανταποκρίσεις: *'Αρχιμ. Μελετίου Καραμπίνη*
 (Παρίσι), 'Ο Κινηματογράφος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ
 χριστ. πνεύματος 57.—'*Ιεροθέου Κυρκώτη*, (Λονδίνου),
 'Η 'Εκκλησία τῆς 'Αγγλίας καὶ τὸ Κράτος 164.—'*'Αρ-*
χιμ. Μελετίου Καραμπίνη, (Παρίσι), Μία πρωτότυπος
 'Ιεραποστολὴ. 'Ιερεῖς ἐργάται ἐργοστασιῶν 241.—'*Ιε-*
ροθέου Κυρκώτη, (Λονδίνου), 'Η φιλελευθέρη θεολο-
 γία καὶ ἡ 'Εκκλησία τῆς 'Αγγλίας 275.—'*Ιω. Καλογή-*
ρου, (Βέρνη), 'Εορτασμός 'Ιωβιλαίου τοῦ Παλαιοκαθο-
 λικοῦ ἐπισκόπου τῆς 'Ελβετίας 369.

Νεκρολογία: Δημήτριος Πετρακάκος 117.—'Ο
 'Αθηνῶν Δαμασκηνός 182.—'Αρχιμανδρίτης 'Ιλαρίων
 Βασδέκας 215.—'Κωνσταντῖνος Ψάχος 244.—'Ο πρῶην
 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος Χρῦσανθος 323.—'Ο Ρό-
 δου Τιμόθεος 339.

'Επιστολαὶ πρὸς τὴν «'Εκκλησίαν»: 'Η
 ἔκδοσις τῶν «Βίων 'Αγίων» τοῦ Μιχ. Γαλανοῦ (Καρυ-
 στίας καὶ Σκύρου 'Ανανίου) 58.—Περὶ τοῦ δῆθεν πε-
 ριορισμοῦ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ('Εδέσεως καὶ
 Πέλλης Παντελεήμονος) 76.—'Επὶ τοῦ περὶ προσηλυτι-
 σμοῦ ζητήματος ('Ιω. Ν. Καμύρη) 116.—'Επὶ τοῦ Συ-
 νεδρίου τοῦ Amsterdam (Π. Ι. Μπρατσιώτου) 242.—'Η
 γονυκλισία τῆς Κυριακῆς (Αἰτῶλο-'Ακαρνανίας 'Ιερο-
 θέου) 355.—'Λειτουργικαὶ ἀσυναρτησίαι (παρεπιδήμιου
 'Επαρχιάτου) 356.—'Η 1950ῆ ἐπέτειος τοῦ ὕπο τοῦ 'Απ.
 Παύλου ἐν 'Αθήναις κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου (Π.
 Ι. Μπρατσιώτου) 370.

Βιβλιοκρισίαι: 'Η ἑκατονταετηρίς τῆς 'Ελλη-
 νικῆς 'Εκκλησίας (Δημ. Πετρακάκου) 11.—'Ακαδημαϊκὰ
 ἔπαθλα (ἔκδοσις καὶ ἐρμηνεία Π. Διαθήκης ὑπὸ Β.
 Βέλλα) 32.—'Πνευματικὴ κίνησις (γ. π.) Φαίδωνος Κου-
 κουλῆ, Βυζαντινὸς βίος καὶ πολιτισμός, Τόμος β'. καὶ
 Προσβ. 'Ιω. Σ. Ράμφου 'Αγιολογικὰ μελετήματα τεῦ-
 χος α'—γ'. 47.—Γεωργίου Λαδᾶ, Περιοδικὸν «ὁ Συλ-
 λέκτης» (Δ. Σ. Μ.) 343.

Παρατηρήσεις: 'Επὶ τῷ νέῳ ἔτει. Εἰρήνην τὴν

ἐμὴν 9.—'Επὶ τέλους! 10.—Τὸ Ταμεῖον 'Υγείας τοῦ
 Κλῆρου. 'Η Σιβιτανίδειος 31.—'Επὶ τῶν ἐπάλλεων. Πα-
 τριαρικὸν 'Ιωβιλαῖον 44.—Τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα 45.
 —'Η ἀρχὴ τὸ ἥμισυ τοῦ παντός 58.—Κυριώτατα ἠθι-
 κόν. Τὸ νέον ἔγκλημα. Τὰ ὄρια τῆς 'Ιερᾶς Πόλεως
 59.—Προφητικὰ. 'Ανάγκη στελεχῶν 77.—Τὸ δράμα τῶν
 ἐφημεριῶν. 'Ελπιδοφόρος ἐκδοτικὸς ὄργανός. 'Επάρ-
 κεια νοσοκόμων 78.—Τὸ στάδιον τῶν ἀρετῶν 103.—'Ο
 κύριος στόχος 104.—'Η δίδυμος διὰ τοὺς Ἕλληνας ἑορτὴ
 117.—Μὴ ὠθοῦντες. 'Η δίκη τοῦ 'Ιησοῦ. 'Οχι μόνη ἡ
 Βηθλεέμ. 'Η ἐξ ἀνατολῶν εἰρηνοφιλία 133.—Σταθμός.
 'Αγιον ἔργον 134.—'Θρησκευτικὸς συναγεμῶς. Μου-
 σικὴ αὐθαιρεσία. 'Εὰν μὴ ἴδω 150.—Τί ἐστὶν ἀλήθεια;
 151.—Χειρότερος κίνδυνος. 'Οχι ἀπλῶς ἀστυνομικὴ. Τὰ
 'Ιεροσόλυμα. 'Εκκλησία καὶ γυναῖκες 165.—Τὸ μέγι-
 στον τῶν κατορθωμάτων. «'Ημέρα τῆς Μητέρας» 214.—
 Πολιὰς ὑποθήκαι. Οἰκτρὰ αὐταπάτη. Οἱ ἀκατάλληλοι
 229.—'Αγγλικανικὰ σχόλια 230.—'Οχι μονόπλευρος.
 Δὲν θὰ παύσωμεν. 'Ητο ἐπόμενον. 'Ο 'Υποδεξάμενοι»
 243.—'Εξαιρετικὴ εὐκαιρία. 'Η ἀπήχησις τοῦ Παιδομα-
 ζώματος. 'Ελπιδοφόρος ἀρχὴ 259. Οἱ σεισμοὶ τῆς Χίου
 260.—'Πάλιν περὶ 'Αγωγῆς 276.—'Απίστευτον. Εὐσίωνα
 σημεῖα 277.—'Αξιοποίησις τῆς νίκης. Τὸ ἱεραποστολι-
 κὸν ἔργον 292.—'Παράγων ὑγείας 293.—'Επιστράτευσις
 τῆς θυσίας. 'Επέκεινα τοῦ καθήκοντος. Εὐλόγος συγ-
 κίνησις 309.—'Εκκλησιαστικὴ πειθαρχία 323.—'Συνηγορία
 πολιτικοῦ. Νεοφανῆς προπαγάνδα. 'Η γυναικεῖα ψῆ-
 φος. Θεατρικαὶ ἀσχημαί. 'Επανόρθωσις 324.—'Η νίκη
 τῆς πίστεως. Καὶ ἄλλη νίκη. 'Πρόβδου κατὰχρησις 339.
 —Διὰ τὸ παιδομάζωμα 340.—«'Ανευ προηγουμένου».
 'Αφθαστος λαός. 'Ο τύπος 356.—«Μνάμα κάλλιστον
 ἄθλων» 357.—'Πάγκοινων ἀττήμα. Τὰ θρησκευτικὰ ἀνα-
 θήματα 371.—'Η βυζαντινὴ μουσικὴ. 'Αξιοκατάκριτος
 ἀτολμία 372.—'Ο ἅγιος 'Ιωάννης Δαμασκηνός 387.—
 'Επὶ τέλους! Μόνον σκάνδαλον; 388.—Τὰ 'Εκκλησια-
 στικὰ φροντιστήρια. Εἶγε εἰς τοὺς ἐργάτας 402.—Τὰ
 δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. 'Η δ' κατηγορία. 'Ο Πα-
 ραγκωνιζόμενος ἀγωνιστής. Τὰ 'Ιεροσόλυμα 403.—'Ο
 ἠθικὸς παράγων. Μέγιστον πρόβλημα 404.

Χρονικά: *'Εκκλησία 'Ελλάδος*, 11, 31, 45, 59, 78,
 104, 117, 134, 151, 166, 198, 215, 230, 244, 260, 277, 293,
 309, 325, 340, 357, 373, 388, 404.

'Αρχιεπισκοπὴ 'Αθηνῶν: 11, 31, 45, 59, 118, 151, 198,
 230, 244, 260, 277, 293, 310, 325, 341, 358, 373, 389, 404.

'Επαρχίαι: Γρεβενῶν 245, 359.—'Εδέσεως 359.—Ζα-
 κύνθου 60.—Ζιχνῶν 310.—'Θεσσαλιώτιδος 61, 134, 198,
 278, 359, 374.—'Θεσσαλονίκης 119, 167, 326.—'Ιερισσοῦ-
 'Αγ. 'Ορους 46, 260, 311.—'Κερκύρας 11, 374.—Κοριν-
 θίας 60, 78, 134, 260, 341.—Λήμνου 390.—Μυτιλήνης 45,
 134, 198, 311, 389.—'Ναυπακτίας-Εὐρυτανίας 78, 151,
 341.—'Νευροκοπίου 360.—'Σιδηροκάστρου 11, 341.—'Σι-
 σανίου-Σιατίστης 60, 119, 216, 405.—'Σύρου-Τήνου-
 'Ανδρου 294, 341.—'Φθιώτιδος 232.—'Φιλίππων-Νεαπόλεως
 311.

'Εκκλησίαι: ΚΠόλεως 12, 46, 61, 79, 119, 167, 232,
 245, 311, 326, 342, 374, 405.—'Αλεξανδρείας 46, 61, 167,
 199, 245, 326, 360, 375, 390.—'Αντιοχείας 342.—'Ιεροσο-
 λύμων 134, 390.—Κύπρου 46, 199, 245, 311, 326, 390.—
 Ρωσίας 12, 46, 62, 79, 134, 216, 232, 245, 260, 326, 375.—
 Σερβίας 167, 246, 261.—'Ρουμανίας 246, 376, 390.—'Βουλ-
 γαρίας 14, 79, 261, 342, 390.—'Πολωνίας 342.—'Αρχιε-
 πσκοπὴ 'Αμερικῆς 216, 390.—'Κρήτης 375.

Ἔνεαι 'Εκκλησίαι: Ρωμαϊκὴ 47, 246, 261, 278,
 311, 327, 342, 376.—'Αἰθιοπίας 168, 246.—'Αγγλικανισμὸς
 14, 47, 79, 246, 262.—'Αμερικῆς 343.—'Ινδιῶν 15.

Σχέσεις 'Εκκλησιῶν: 168, 246, 374.

Οἰκουμενικὴ κίνησις: 294, 327.

Ἔνεα Θρησκευτάματα: 'Εβραῖοι 343.

Διάφορα: 262, 405.

Βιβλιογραφία: 16, 32, 48, 63, 119, 136, 151, 168,
 247, 262, 278, 327, 343, 376, 408.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

«Ο Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν εἰς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως αὐτῆς, ὅπως καταρτίσῃ εὐρετήριον τῶν ἀπανταχοῦ ἐπιζώντων τροφίμων αὐτῆς καὶ διατελῇ μετ' αὐτῶν ἐν ἐπικοινωνίᾳ, ὡς συμβαίνει καὶ ἐν ξένοις πανεπιστημίοις, παρακαλεῖ τοὺς, ὅπως εὐαρεστοθῶσι νὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὴν γραμματεῖαν τῆς Σχολῆς σημεῖωμα, ἐν ᾧ νὰ ἀναγράφηται: α') τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦ διατελέσαντος τροφίμου τῆς Σχολῆς ταύτης, β') τὸ ἔτος τῆς λήψεως τοῦ πτυχίου, γ') ἡ θέσις ἣν οὗτος κατέχει σήμερον, δ') ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ. Ἐπίσης παρακαλοῦνται οἱ τροφίμοι τῆς Σχολῆς ἵνα τηρῶσι τὸ Γραφεῖον αὐτῆς ἐνήμερον πάσης μεταβολῆς καταστάσεως ἢ διευθύνσεως αὐτῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πρωτοπρεσβυτέρου Ἐμμανουὴλ Γ. Μυτιληναίου Κατηχητοῦ Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης, Ἡ θρησκεία τῆς νεότητος. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ «Ποιμένος». Ἐκδοσις Χριστιανικῆς Νεολαίας Μυτιλήνης. Μυτιλήνη 1948 (σελ. 12).

Δημοσθένους Σ. Στεφανίδου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἡ Κοινωνικὴ Οἰκονομικὴ ἐν τῇ ἱστορικῇ της ἐξελίξει. Τόμος πρῶτος: Ἡ προϊστορία τῆς Κοινῶν. Οἰκονομικῆς, ἀρχαίας. μεσαιῶν, Ἀναγέννησις. Ἀθήναι 1948 (σελ. 372).—Τόμος δεύτερος: Ἡ ἱστορία τῆς Κοινωνικῆς Οἰκονομικῆς, ἐμποροκρατία, φυσιοκρατία, φιλελευθέρη σχολή. Ἀθήναι 1949 (σελ. 415).—Τόμος τρίτος: Ἡ ἱστορία τῆς Κοινωνικῆς Οἰκονομικῆς, σοσιαλισμός, κομμουνισμός, ἀναρχισμός, καὶ αἱ σύγχρονοι θεωρίαι τῆς συντηρητικῆς παρατάξεως. Ἀθήναι 1950 (σελ. 596). Ὁ α' τόμος εἶνε ἀφιερωμένος εἰς μνήμην τοῦ καθηγητοῦ Ἀνδρέου Ἀνδρεάδου, ὁ β' εἰς μνήμην τοῦ καθηγητοῦ Δημητρίου Παππούλια καὶ ὁ γ' εἰς μνήμην τοῦ καθηγητοῦ Κωνσταντίνου Ράλλη.

Ἀρχιμ. Γεωργίου Κωνσταντινίδου. Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, Τὸ ἐκπολιτιστικὸν ἔργον τῶν φαναριωτῶν ἡγεμόνων εἰς τὰς ἡγεμονίας Βλαχίας, καὶ Μολδαβίας. Σταμπούλ, τύποις ἀδ. Τσιτούρη, 1949 (σελ. 47).

Ἀναστασίου Π. Χριστοφιλοπούλου. Δημήτριος Χωματιανός. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθήναι 1949 (σ. 11).

Μεθοδίου Κοντοστάνου Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν, Ἀρχεῖον καὶ καθημερινὰ περιστατικά γεγονότα ἐπὶ ἰταλικῆς καὶ γερμανικῆς κατοχῆς. Κέρκυρα 1949 (σελ. 527).

Τοῦ αὐτοῦ Σύντομα εὐαγγελικὰ κηρύγματα. Κέρκυρα 1948 (σελ. 5 114).

Archimandrita B. Katsanevakis Rettore della Chiesa Elenica Ortodossa di Napoli, Luce sulle vicende della Chiesa. Napoli, Presso la Chiesa dei SS. Pietro e Paolo dei Nationali Elleni 1949 (σελ. 96).

Πρεσβυτέρου Κωνσταντίνου Β. Ἀνδρουλάκη Ἄγνοι Παλμοί. (Ποιήματα διὰ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς νέους τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων). Ἐκδοσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἀθήναι 1949 (σ. 68, μέγα δον).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Παν. Ἀρχιμανδρίτην κ. Διον. Σπηταλιωράκη, Ἡράκλειον Κρήτης ἐνεγράφητε.—**Αἰδ. Ἀντών. Παπαδάκη,** Χανιά Κρήτης καὶ **Κ. Τετριμίδα,** Μῶλον Λοκροῦς διευθύνσεις σας ἐτακτοποιήθησαν.—**Αἰδ. Χρ. Μοναστηριώτην,** Μελέικια Κερκύρας ἐτακτοποιήθη.—**Αἰδ. Γ. Κώστον,** Πρέβεζαν ἐφεξῆς θὰ ἀποστέλλωμεν τὰ φύλλα εἰς Πρέβεζαν.—**Ἐκκλ. Συμβούλιον Ἀγ. Νικολάου Ἀμιουλιανῆς Χαλκιδικῆς** ἡ ὀφειλή σας ἀπὸ 16/9/46—31/12/49 ἀνέρχεται εἰς 40.000 δρχ. Ὁ Ἀρχιμ. Ἀρχάδιος οὐδὲν ὀφείλει.—**Οἰκον. Δημ. Καμναρόκη,** Μήθυμναν ἔχετε πληρέστατον δίκαιον συνηγοροῦμεν.—**κ. Βασ. Ἀλεξόπουλον,** Κόρινθον ἐπιτρέπεται εἰς μαθητὰς νὰ δίδουν συμβουλὰς εἰς τοὺς διδασκάλους τῶν ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἀντισυμβουλεύουν,

ἀπροκατάληπτος νὰ διακρίνης, νὰ ὁμολογήσῃ νὰ διακρίνης τὸ καλὸν ὅπουδῆποτε τὸ εὖριον. **Κόλιαν,** Κόρινθον ἀποροῦμεν φιλῶν ἀποστατικῶν νεοκίως ζητηθέντι ἀπεστάλησαν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱ. Μητρόπολις Φθιώτιδος

Χηρεουσῶν τῶν θέσεων τακτικῶν ἐφημερίων ἐνοριῶν 1) Ἀγνάντης, 2) Ἄνω Ἀγόργιανης, 3) Γαδικίου, 4) Νικολιτσίου, 5) Περιβολίου τ. δ. Ὀμιλίου, 6) Κάτω Καλλιθέας, 7) Μαυρίλλου, 8) Μερκάδου, 9) Ἀνατολῆς, 10) Δάφνης, 11) Καστανιάς, 12) Καλ. κίου, 13) Φιέρης, 14) Μεγάλης Κάψης, 15) Σφάκας καὶ 16) Ἀνόδρου, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 περὶ Ἱ. Ναῶν, ὡς ἐτροποικίθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. 807/1945 ὁριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἡμῶν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α. Ν. 2200 προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως τῶν. Ἐν Λαμῖα τῇ 29 Νοεμβρίου 1949.

† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος

Ἱ. Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Συνωδὰ τῷ ἄρθρ. 16. τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ὅπως μέχρι τῆς 5 Ἰανουαρίου 1950 ὑποβάλλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρεούσης θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Γούναρι Σπάρτης.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 5 Δεκεμβρίου 1949

† Ὁ Μονεμβ. καὶ Σπάρτης Διονύσιος

Συνωδὰ τῷ ἄρθρῳ 16, τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ὅπως μέχρι τῆς 5 Ἰανουαρίου 1950 ὑποβάλλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρεούσης θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Περαίωνης Θεραπνῶν.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 5 Δεκεμβρίου 1949

† Ὁ Μονεμβ. καὶ Σπάρτης Διονύσιος

Ἱ. Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Στερουμένης τῆς ἐνορίας Κάτω Κλειτορίας τακτικοῦ Ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200 «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων. Αἴγιον τῇ 29 Νοβρίου 1949.

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀγαθόνικος

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΘΕΑΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

+ Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ
† Ὁ Σάμου ΒΙΡΗΝΑΙΟΣ
† Ὁ Γόρτυνος ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΣΗΣ

Τύποις «Φοῖνικος» Λεωννάτου 4